

בג"ץ 23426-04-26
בג"ץ 39686-04-26
קבוע לדין ביום 12.5.26

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

1. אורי אלמקייס תז 326243367
ע"י ב"כ עו"ד אורית חיון ועו"ד דין כוכבי
מדרך מנחם בגין 156, תל אביב, 6492108
טלפון: 03-5618866, 03-5618818, פקס: 050-6330680
דוא"ל: oriti@oriti.co.il

2. התנועה לטוהר המידות (ע"ר 580648863)
מר' בן סירא 2 ירושלים 9418102
ע"י ב"כ עוה"ד בעז ארז ו/או אביה אלף ו/או עומר מקייס
מר' רמב"ן 32, ירושלים, 92268
טלפון: 02-5662211, פקס: 02-5666222
דוא"ל: office@tlm.org.il

העותרים בבג"ץ 23426-04-26

1. התנועה למען איכות השלטון בישראל ע"ר 580178697
2. פורום חומת מגן לישראל
ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או תומר נאור ואח'
מר' יפו 208, ת.ד. 31348 ירושלים 9131301
טלפון: 02-5000073; פקס: 02-5000076
דוא"ל: office@mqg.org.il

העותרים בבג"ץ 39686-04-26

נ ג ד

1. ראש ממשלת ישראל
2. ממשלת ישראל
המשיבים 1-2 ע"י ב"כ עו"ד ד"ר הראל ארנון
מר' חרטום 18, ת.ד. 45151 ירושלים
טל': 02-6509100; פקס': 02-6509110
דוא"ל: harel@haron.com
3. הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים
4. היועצת המשפטית לממשלה
המשיבה 4 ע"י מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה
שדרות וולפסון 2, קריית הממשלה ע"ש דוד בן-גוריון
ירושלים, ת"ד 49029, מיקוד 9149001
טל' 02-6467011, פקס 073-39255246
5. האלוף רומן גופמן
ע"י ב"כ עו"ד אוהד שלום ו/או יענקלה כרם ו/או אייל דרורי
מכפר עציון, מתחם הלולים
דוא"ל: Ohad@shalem-kerem.co.il

ה מ ש י ב י ם

תגובה מקדמית מטעם היועצת המשפטית לממשלה

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 29.4.26, ולבקשות להארכת מועד, מתכבדת המשיבה 4, היועצת המשפטית לממשלה (להלן גם: **המשיבה**), להגיש תגובתה המקדמית לעתירות.
2. עניינן של העתירות בהחלטת המשיב 1, ראש הממשלה, על מינויו של המשיב 5, אלוף רומן גופמן (להלן: **גופמן**), לתפקיד ראש המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים (להלן גם: **המוסד**), וזאת החל מיום 2.6.26 לתקופה של חמש שנים.

3. במסגרת העתירות התבקשו צווי ביניים שלפיהם תוקפא כניסתו של גופמן לתפקיד ראש המוסד ביום 2.6.26, ובהחלטות בית המשפט הנכבד נדחו הבקשות.
4. לראש הממשלה אושר ייצוג נפרד בהליך, ועמדתו הובאה במסגרת ייצוג עצמאי.
5. המשיבה 3, הוועדה המייעצת לעניין מינויים לתפקידים בכירים (להלן: **הוועדה** או **הוועדה המייעצת**), על דעת רוב, ביקשה אף היא ייצוג נפרד, ובטרם התקבלה התשובה לפנייתה נטלה את שרותיו של עו"ד פרטי והגישה ביום 6.5.26 הודעה על ייצוגה וכן בהמשך לכך עמדה עצמאית מטעמה. כעולה מהודעת המשיבה מיום 7.5.26, ביום זה נמסר לוועדה כי נמצא שאין מקום למתן היתר חריג לייצוג נפרד לוועדה; ומשכך, התבקש בית המשפט הנכבד להורות על הוצאת כתבי בי הדין שהוגשו בשם הוועדה מתיק בית המשפט הנכבד. ביום 8.5.26 הגישו המשיבים 1 ו-2 הודעה בעניין זה, ובהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מאותו יום, על המשיבה 4 להגיש תגובתה להודעה עד היום, 10.5.26.
6. באירוע שלפנינו חומרים חסויים רבים, הן מכוח חסיון המידע והן מכוח החלטת הוועדה לחסות את תמלילי הדברים של הגורמים שהופיעו בפניה, דבר שנאמר לאותם גורמים טרם שמסרו את דבריהם. חלק מהחומר החסוי נאסף קרוב יותר לזמן אמת, כארבע שנים לפני שהועלתה מועמדתו של גופמן לתפקיד ראש המוסד ומטבע הדברים יש לו משקל מיוחד בהבנת הדברים. לכן יש פער בין מלוא החומר שעמד בפני היועצת המשפטית לממשלה בעת שגיבשה את עמדתה ביחס לעתירות, לבין התשתית העובדתית הנפרשת בפני בית המשפט הנכבד במסגרת תגובה גלויה זו. לצורך הביקורת השיפוטית על החלטת ראש הממשלה למנות את גופמן לראש המוסד חיוני שבית המשפט הנכבד יראה את מכלול החומר, הגלוי והחסוי.

א. פתח דבר

7. עניינן של העתירות במינוי ראש המוסד שהוא אחד התפקידים הבכירים והרגישים ביותר בשירות הציבורי במדינת ישראל, שלא ניתן להפריז בחשיבותו. כמי שנמנה על אחד מבין שבעה נושאי משרה בכירים, מינויו של ראש המוסד נבחן על ידי הוועדה המייעצת, הפועלת מכוח החלטת ממשלה מס' 3839 מיום 27.5.18. בהתאם להחלטת הממשלה ולפסיקה, הוועדה המייעצת בודקת "את המינוי המוצע מבחינת טוהר המידות במובנו הרחב של מושג זה, הן מבחינת האדם המוצע לתפקיד, הן מבחינת הגורם הממנה, והן מכל היבט אפשרי אחר שעשויה להיות לו נגיעה לשאלת טוהר המידות הכרוך במינוי" (בג"ץ 1570/07 **עמותת "אומץ" - אזרחים למען מינהל תקין וצדק חברתי ומשפטי נ' השר לבטחון פנים**, החלטה מיום 25.2.07).

בהרכבה הנוכחי כוללת הוועדה את החברים הבאים: יו"ר – נשיא בית המשפט העליון בדימוס, כב' השופט אשר גרוניס; ממלא מקום נציב שירות המדינה, פרופ' דניאל הרשקוביץ; ושני נציגי ציבור – פרופ' טליה איינהורן ומר משה טרי.

8. בהתאם לפניית ראש הממשלה לוועדה בראשית חודש דצמבר האחרון בעניין בחינת מועמדותו של אלוף רומן גופמן לתפקיד ראש המוסד, בחנה הוועדה את המינוי בהיבטי טוהר המידות. במסגרת הליך הבחינה, בין היתר, הועברו לוועדה פניות בהן הועלו טענות והסתייגויות שונות ביחס למינוי, לרבות מטעם העותרים בעתירות; הועברה התייחסות המועמד; הוועדה שמעה גורמים שונים, קיבלה חומרים ובכללם מספר מסמכים סודיים; וקיימה מספר ישיבות בנושא.

9. ביום 12.4.26 פורסמה החלטת הוועדה, בה נדחו על-ידי כל חבריה מספר טענות שהועלו בפניות משלא נמצא דופי בטוהר המידות של הממנה (ראש הממשלה) או של גופמן ביחס אליהן. אולם, ביחס לפרשת הפעלת הקטין (דאז) אלמקייס (העותר 1 בעתירה בבג"ץ 26-04-23426) על ידי אוגדה 210 בפקודו של גופמן, מסירת דיווח לא מדויק על אודות הפעלתו עובר למעצרו ואי-דיווח על כך לאחריו, העומדת במוקד החלטת הוועדה ובדיקתה נחלקו הדעות. שלושה מחברי הוועדה מצאו שגם בעניין זה לא נפל פגם בטוהר המידות של גופמן, ואילו יו"ר הוועדה, נשיא בית המשפט העליון בדימוס, כב' השופט אשר גרוניס (להלן: **יו"ר הוועדה**), סבר כי נפלו פגמים בטוהר המידות של גופמן וכי "אין זה מן הראוי למנותו לתפקיד ראש המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים". חוות דעת יו"ר הוועדה הינה מסמך סודי ולהחלטה שפורסמה צורפה תמצית גלויה שלה, וכן התייחסות נוספת של שלושת חברי הוועדה לתמצית הגלויה ("החלטת הוועדה – תוספת והבהרה"). בו ביום (12.4.26) קיבל ראש הממשלה החלטתו למנות את גופמן לראשות המוסד, וזאת כאמור החל מיום 2.6.26 למשך חמש שנים עם אפשרות להארכה בשנה נוספת.

כאמור לעיל, על מנת שתעמוד בפני בית המשפט הנכבד התמונה המלאה, תבקש המשיבה להעביר לעיונו של בית המשפט הנכבד את חוות דעתו הסודית של יו"ר הוועדה, תמלילי הדברים שמסרו הגורמים שהופיעו בפני הוועדה ומסמכים סודיים נוספים מההליך בפני הוועדה, וזאת במעמד צד אחד ובדלתיים סגורות.

בהקשר זה, כאמור לעיל וכפי שיצוין בהמשך, לפי הנמסר ממזכירות הוועדה, הוועדה קיבלה החלטה בדעת רוב חבריה (כנגד דעתה החולקת של חברת הוועדה פרופ' טליה איינהורן) כי הדיונים בפניה יהיו חסויים, והדבר נאמר לכל גורם שהופיע בפני הוועדה.

10. לשלמות התמונה, יצוין כי לקראת הגשת התגובה התקבל בייעוץ המשפטי לממשלה מכתב חסוי של ראש המוסד לשם העברתו לבית המשפט הנכבד במסגרת עתירות דנן. **ככל שבית המשפט הנכבד יראה לנכון, ניתן יהיה להעבירו לעיונו של בית המשפט הנכבד, במעמד צד אחד ובדלתיים סגורות.** מדובר במסמך מהותי המציג את הייחודית של הארגון שהיא רלוונטית לאופן בחינת טוהר המידות על ידי הוועדה.

11. בהינתן שעיקר עניינה של החלטת הוועדה, כמו גם המחלוקת בין שלושת חברי הרוב ליו"ר הוועדה, הוא בבחינת הפגמים בטוהר מידות שנפלו בהתנהלותו של גופמן במסגרת פרשת הפעלת הקטין אלמקייס, תתמקד התגובה דנן בנושא זה.

12. מן המסכת העובדתית שנפרסה בפני הוועדה בנוגע לפרשת הפעלת אלמקייס, עולה כי מדובר בהשתלשלות עניינים חריגה במיוחד שבמוקדה הפעלה של אזרח ישראלי, קטין, על-ידי האוגדה עליה פיקד גופמן, החל מיום 26.1.22 למשך מספר חודשים, שלא דרך גופי המודיעין המוסמכים לכך. דומה כי אין מחלוקת כי גופמן היה מודע להפעלה של אזרח ישראלי על ידי האוגדה; כי נתן את אישורו לעצם ההפעלה; וכי גופמן והאוגדה לא היו מוסמכים לבצע הפעלה זו ללא אישור (ויוער כי כעולה מהחומר גופמן הוא שהנחה לעשות שימוש בגורמים הפעילים ברשתות החברתיות לצורכי איסוף מידע והשפעה). מבלי להידרש למכלול הנסיבות באשר לפעולות נוספות ואחרות שביצע אלמקייס מול גורמים אחרים בצה"ל ולכתב האישום שהוגש נגדו, אין מחלוקת שביום 24.5.22 אלמקייס נעצר, הוחזק במעצר מלא עד יום 6.7.22, ולאחר מכן במשך כשנה במעצר בפיקוח אלקטרוני ובמעצר בית בתנאים שונים, ותקופה נוספת תחת מגבלות וזאת עד לביטול כתב האישום נגדו בשלהי שנת 2023 לבקשת הפרקליטות. סוגיות נוספות שעמדו במוקד בדיקת הוועדה, ואליהן נתייחס בהרחבה בהמשך, נגעו לבדיקה שנערכה בצה"ל בטרם המעצר האם הופעל אלמקייס על-ידי אוגדה 210, וביחס לאי-דיווח מצד גופמן והאוגדה לגורמים הרלבנטיים לאחר שנודע להם על מעצרו של אלמקייס.
13. בפתח הדברים יודגש כי די במכלול הדברים האמור, שהוא חריג בכל קנה מידה, **כדי לחייב קיומה של בדיקה קפדנית, מעמיקה וזהירה ביותר** מצד הוועדה בטרם גיבש מסקנתה ביחס למועמדותו של גופמן לתפקיד ראש המוסד בהיבטי טוהר המידות. זאת, בפרט **משמדובר בבחינת מועמדות לתפקיד ראש המוסד**, העומד בראשות הארגון המופקד על הפעילות החשאית של מדינת ישראל מחוץ לגבולותיה **ואשר פועל בחשאיות גמורה, ללא חוק המסדיר את פעילותו והרחק מהעין הציבורית.**
14. אולם, על אף כובד האחרייות המוטלת על הוועדה המייעצת בנסיבות חריגות אלה, בחינת החלטת הוועדה ומכלול נסיבות העניין מלמדים כי נפלו פגמים מהותיים, **הן בהליך שקיימה הוועדה, הן בתשתית העובדתית עליה התבססה דעת הרוב בוועדה והן במסקנות שגיבשה על בסיסה.** כפי שנעמוד בתמצית להלן.
15. **באשר לפגמים בהליך קבלת ההחלטה.** הגם שכעולה מהחלטת הוועדה בישיבתה האחרונה ביום 26.3.26 היא קיבלה החלטתה ברוב דעות, הרי ששלושת חברי הוועדה חתמו על חוות דעתם עוד **טרם** נכתבה חוות דעתו של יו"ר הוועדה, ומבלי ששניים מחברי הרוב שאינם בעלי סיווג מתאים נחשפו למספר מסמכים סודיים משמעותיים לצורך הבנת התמונה במלואה שהונחו בפני הוועדה. יוער כי אמנם לאחר הגשת העתירות עיינו שני חברי הוועדה בחוות דעת יו"ר הוועדה ובמסמכים הסודיים. ואולם, החלטה נוספת שלפיה חברי הוועדה נותרו בדעתם שאף התחזקה, לא נומקה על ידם. בנוסף, הגם שלוועדה נתון שיקול דעת רחב בקביעת סדרי עבודתה, לרבות הגורמים שיופיעו בפניה, היא בחרה שלא להיעתר לבקשותיו של אלמקייס – שכאמור פרשת הפעלתו עומדת במוקד החלטתה – להופיע בפניה ולשמוע את הדברים במישרין מ"מקור ראשון", וחלף זאת התייחסה בהחלטתה בהרחבה לחלקים מתוך דברים שנמסרו על-ידו בראיונות בתקשורת. אדם רלוונטי נוסף שלא הוזמן להופיע בפני הוועדה, הגם שעדותו מסתמנת כמרכזית לאחת הסוגיות שנבחנו בהיבטי טוהר המידות, הוא תא"ל פ' שהיה רח"ט הפעלה באמ"ן במועד הרלוונטי.

16. באשר לפגמים בתשתית העובדתית שעמדה בפני הוועדה ובמסקנות שגיבשה על בסיסה:
17. ראשית, בכל הנוגע לסוגיית מתן התשובה לבדיקה שנערכה על ידי גורמי צה"ל, קודם למעצרו של אלמקייס, באשר לאפשרות שהוא הופעל על-ידי גורמי צה"ל ובכלל זה אוגדה 210, לא מצאה הוועדה פגם בהתנהלותו של גופמן. אולם, בניגוד לקביעתה, יו"ר הוועדה מצא כי "האוגדה וספציפית תא"ל גופמן שנשאלו שאלה קונקרטית לא השיבו תשובה מדויקת וזה תיאור עדין. ברור ופשוט שמדובר בפגם משמעותי מבחינת "טוהר המידות" בעניינו של האלוף גופמן" (סעיף 4 לתמצית חוות הדעת הגלויה). כפי שיפורט בהמשך, לכל הפחות, דברים שעלו בפני הוועדה, אליהם התייחס יו"ר הוועדה בחוות דעתו הסודית, **לא זכו לבחינה ראויה על-ידי הוועדה והיא לא העניקה להם את המשקל הנדרש**. ונדגיש, כי בחומר החסוי יש התייחסות לבדיקה שנערכה ביחס להפעלה של אלמקייס קודם למעצרו.
- זאת ועוד, הגם שבעולה מן האמור בהחלטת הוועדה, הקביעות בהיבט זה נסמכו על שיחה שקיים רח"ט הפעלה באמ"ן במועד הרלוונטי (תא"ל פ') עם גופמן, הוועדה לא זימנה אותו כאמור להופיע בפניה, ולא שמעה התייחסות לדברים מ"מקור ראשון", ואף קבעה בדעת הרוב ממצא עובדתי אחר מיו"ר הוועדה בעניין זה.
18. שנית, בקביעותיה בעניין התנהלותו של גופמן לאחר מעצרו של אלמקייס, **התבססה הוועדה על חומרים שכלל לא היו בפניה**, ובפרט בכל הנוגע להתייחסותה לדברים שאמר גופמן ב"חקירה" או "תחקור"; ולמעשה, ביססה מסקנה מרכזית בהחלטתה על תשתית עובדתית חסרה ביותר, ומבלי שהוצגו בפניה מסמכים התומכים במסקנה. כפי שיפורט בהמשך, ביחס להתנהלות זו קבע יו"ר הוועדה כי נפל פגם בטוהר המידות של גופמן מכוח אחריותו הפיקודית.
19. שלישית, הוועדה קיבלה את גרסתו של גופמן ביחס להתנהלותו לאחר מעצרו של אלמקייס, שלפיה שאל והתעניין במסגרת התחקיר בעניינו של ה"בלוגר" ונמסר לו שאינו רשאי לקבל פרטים ושלא ליצור עמו קשר; אולם, הוועדה נמנעה מלשאול באופן ישיר על כך את ראש מחב"ם שהופיע בפניה; הוועדה לא התייחסה לדברים שנאמרו בפניה בנושא זה על-ידי רס"ן צור; ונוכח פרק הזמן שחלף ממועד מעצרו של אלמקייס ביום 24.5.22 ותחילת חקירת המחב"מ בנושא בראשית חודש אוגוסט 2022, לכל הפחות נדרש היה ברור נוסף מול גופמן באשר להתנהלותו בתקופה זו. כן יצוין כי בניגוד לעמדת הוועדה, יו"ר הוועדה קבע בהחלטתו כי "אני בספק אם תא"ל גופמן לא ידע על המעצר זמן קצר לאחר שבוצע", וש"האוגדה הייתה חייבת להודיע לגורמי צה"ל שביקשו את המעצר כי אלמקייס קיבל חומר מהאוגדה לשם הפצתו". לפיכך, גם בהיבט זה כשלה הוועדה בביסוס מסקנותיה.
- בכל מקרה, אין בדברים האמורים שהתקבלו על-ידי הוועדה הסבר מדוע לא ניתן לגורמי אכיפת החוק גילוי של אירוע הפעלתו של אלמקייס על ידי גורמי האוגדה ומי שהיה מפקדה בעת הרלוונטית.
20. **למעשה, כפי שעולה מחוות דעתו של יו"ר הוועדה והניתוח שערך, התשתית הראייתית המינהלית שנפרשה מעלה תמונה קשה לפיה האוגדה הפעילה את הקטין בדרך לא מקובלת שלא באמצעות הגורמים המוסמכים ותוך עקיפתם, והלכה למעשה התנכרה לו לאחר מעצרו. בתוך כך, עלה כי מפקד האוגדה היה מודע להפעלה שאושרה על ידו; יו"ר הוועדה הטיל כאמור ספק בכך שגופמן לא היה מודע למעצרו של אלמקייס זמן קצר לאחר שבוצע (אף שהניח לצורך הדיון שלא ידע אלא זמן רב לאחר**

מכּו), אַךְ קבַע שֶׁהאַוּגְדָה יִדְעָה עַל הַמַּעֲצָר זָמַן קֶצֶר לְאַחַר שְׁקָרָה; וְחָרֵף זֹאת לֹא פִעֵלָה לְשֵׁם הַצַּגַּת מְלֹא הַמִּידָע הַרְלוּוֹנְטִי לְגֹרְמִים הַמוֹסֵמְכִים. מִנְגָד, כִּפִּי שֶׁהִבְהִיר יו"ר הוועדה, רִכִּיבִים מְרֻכְזִים בְּגִרְסָאוֹת שֶׁמִּסְרוּ גֹפְמָן וְרֹאשׁ מַחֲב"ם לְשַׁעֲבֵר, אֲשֶׁר בְּעִיקְרוֹ שֶׁל דָּבָר עָלִיָּהֵן נִשְׁעֵנָה דַּעַת הַרֹב, מְעוֹרְרִים קִשְׁיִים מִשְׁמַעוֹתִיִּים, בְּלִשׁוֹן עֲדִינָה. לְכָל אֱלֹה אֵין בִּיטוּי שֶׁל מִמֶּשׁ בְּדַעַת הַרֹב וְדַעַת הַרֹב אֵינָה מִתְמוּדֶדֶת, לְגֹפּוֹ שֶׁל עֲנִיִן, עִם הִיבְטִים מִשְׁמַעוֹתִיִּים בְּיוֹתֵר בְּתִשְׁתִּית הָעוֹבְדָתִית.

21. לְעִמְדַת הַיּוֹעֵצָת הַמִּשְׁפָּטִית לְמַמְשֵׁלָה, הַפְּגָמִים הַמֵּהוֹתִיִּים שֶׁנִּפְלוּ בְּהַלִּיךְ שְׁקִימָה הוועדה, בְּתִשְׁתִּית הָעוֹבְדָתִית שֶׁעִמְדָה בַּפְּנִיָּה וּבְמִסְקָנוֹת שֶׁגִּיבְשָׁה עַל בְּסִיסָהּ, יוֹרְדִים לְשׁוֹרֵשׁ הַהִלִּיךְ. הוועדה לֹא עִרְכָה בִּירוֹר עוֹבְדָתִי מִסַּפֵּק וּמִמְצָה עַל פְּנֵי הַדְּבָרִים, וְהַחֲלָטָה חֲסָרָה עַל פְּנִיָּה, בְּאוֹפֵן הַשּׁוֹמֵט אֶת הַקְּרָקַע תַּחְתֵּיהָ בְּכָל הַנוֹגַע לְהִיבְטִי טוֹהַר הַמִּידוֹת, עַל כָּל הַכְּרוּךְ בְּכַךְ מִבְּחִינַת הַיִּכּוֹלֶת שֶׁל רֹאשׁ הַמַּמְשֵׁלָה לְהִסְתַּמֵּךְ עָלֶיהָ בְּהַחֲלָטָתוֹ בְּעֲנִיִן מִיְנוּיֹו שֶׁל גֹּפְמָן לְתַפְקִיד רֹאשׁ הַמוֹסָד; וְדִי בְּכַךְ כִּדִּי לְהִבְיֵא לְבִיטוּלָה שֶׁל הַחֲלָטָת רֹאשׁ הַמַּמְשֵׁלָה מוֹשָׂא הָעֵתִירוֹת.

22. מְעַבֵּר לְכַךְ, לְעִמְדַת הַיּוֹעֵצָת הַמִּשְׁפָּטִית לְמַמְשֵׁלָה, נִפְלַ פְּגָם מֵהוֹתִי בְּמִסְקָנָה הַנּוֹרְמָטִיבִית שֶׁל הוועדה לְפִיָּה הִיא לֹא רֵאתָה "פְּגָם כִּלְשָׁהוּ בְּמוֹעַמְדוֹתוֹ שֶׁל אֲלוֹף רוֹמָן גֹּפְמָן מִבְּחִינַת טוֹהַר הַמִּידוֹת". זֹאת, כְּאִמּוֹר, בְּנִיגוּד לַחֲוֹת דַּעַת הַמִּיעוּט שֶׁל יו"ר הוועדה, לְפִיָּה נִפְלוּ פְּגָמִים בְּטוֹהַר הַמִּידוֹת שֶׁל גֹּפְמָן, הַמַּחֲיִיבִים אֶת בִּיטוּל הַחֲלָטָת רֹאשׁ הַמַּמְשֵׁלָה בְּדָבָר מִיְנוּיֹו לְתַפְקִיד רֹאשׁ הַמוֹסָד.

23. כֵּךְ, בְּכָל הַנוֹגַע לְסוּגִיַּת מִתֵּן הַתְּשׁוּבָה לְבִדְיָקָה שֶׁנִּעְרְכָה עַל-יְדֵי גֹרְמֵי צַה"ל קוֹדֵם לְמַעֲצָרוֹ שֶׁל אֲלִמְקִיִּס בְּאֲשֶׁר לְאַפְשָׁרוֹת שֶׁהוּא הוֹפֵעֵל עַל-יְדֵי גֹרְמֵי צַה"ל, וּבְכָלֵל זֶה אֹוּגְדָה 210, קְבַעָה הוועדה שֶׁלֹּא נִפְלַ פְּגָם בְּהַתְּנַהֲלוֹתוֹ שֶׁל גֹּפְמָן בְּהִיבְטָה זֶה; אֲוֹלָם, כְּאִמּוֹר לְעִיל, הִיא לֹא הִעֲנִיקָה אֶת הַמִּשְׁקָל הַנִּדְרָשׁ לְדְבָרִים שֶׁעָלוּ בַּפְּנִיָּה אֲלֵיהֶם הַתִּיַּחַס יו"ר הוועדה בְּחֲוֹת דַּעַתוֹ הַסּוּדִית, וְשַׁעֲמָדוֹ בְּבִסִּיס קְבִיעֵתוֹ כִּי גֹפְמָן וְהַאֹוּגְדָה "לֹא הִשִּׁיבוּ תְּשׁוּבָה מְדוּיָקָת". בְּהַתָּאֵם, לְמַעֲצָר, בְּהִיבְטָה זֶה, נִפְלַ פְּגָם מֵהוֹתִי בְּפַעּוּלָה יִשִּׁירָה שֶׁל גֹּפְמָן עֲצָמוֹ.

24. נִיתֵן הִיָּה לְסִיִּים אֶת דִּיוֹנָנוּ בְּנִקּוּדָה זֹו.

אַךְ מְעַבֵּר לְאִמּוֹר, לְעִמְדַת הַיּוֹעֵצָת הַמִּשְׁפָּטִית לְמַמְשֵׁלָה, נִסִּיבֹוּתִיו הַיִּיחּוּדִיֹוֹת שֶׁל הַמְּקָרָה דָּנָן, וּבְפִרְט חוֹמְרָתָם וְחִרְיָגוֹתָם שֶׁל הָאִירוּעִים הַנוֹגְעִים לְהַפְעֵלַת הַקְּטִיִן אֲלִמְקִיִּס; מֵהוֹתוֹ, בְּכִירוֹתוֹ וּמֵאֲפִיִּינֵיו הַיִּיחּוּדִיִּים שֶׁל תַּפְקִיד רֹאשׁ הַמוֹסָד; וְהַשְּׁמִירָה עַל אֲמוּן הַצִּיבּוֹר בְּמַעֲרָכוֹת הַשְּׁלִטוֹן – מַחֲיִיבִים אֶת בְּחִינַת טוֹהַר הַמִּידוֹת שֶׁל גֹּפְמָן בְּהַתָּאֵם לְרֵף הַנּוֹרְמָטִיבִי שֶׁהוּצַב בְּחֲוֹת דַּעַת הַמִּיעוּט שֶׁל יו"ר הוועדה; וְקִבְלַת מִסְקָנָתוֹ שֶׁל יו"ר הוועדה לְפִיָּה נִפְלוּ פְּגָמִים שֶׁל טוֹהַר הַמִּידוֹת לְהֵם אַחְרָאֵי גֹפְמָן מִכּוֹחַ אַחְרִיּוֹתוֹ הַפִּיקוּדִית כְּמַפְקָד אֹוּגְדָה, וְזֹאת הֵן בִּיחַס לְהַפְעֵלַת קְטִיִן יִשְׂרָאֵלִי עַל-יְדֵי הַאֹוּגְדָה עָלֶיהָ פִּיקְדָה גֹּפְמָן, הֵן בְּאֵי הַדִּיוּחַ מִצַּד הַאֹוּגְדָה לְגֹרְמִים שֶׁבִּיקְשׁוּ אֶת חֻקִּירוֹתוֹ וּמַעֲצָרוֹ שֶׁל אֲלִמְקִיִּס לְאַחַר הַמַּעֲצָר כִּי אֲלִמְקִיִּס הוֹפֵעֵל עַל-יְדֵי הַאֹוּגְדָה.

ויודגש, אין מדובר במצב של אחריות פיקודית בלא מודעות כלל לרצף האירועים. כאמור, לפי התשתית העובדתית שעמדה בפני הוועדה גופמן היה מודע להפעלת אלמקייס, ויו"ר הוועדה הטיל ספק בכך שגופמן לא ידע על המעצר זמן קצר לאחר שבוצע (הגם שכאמור הניח לצורך הדיון שידע רק זמן לאחר מכאן). היינו, הרף הנורמטיבי שהציב יו"ר הוועדה אינו רף גבוה במיוחד המטיל חובות חריגות על המפקד, אלא רף שמתכתב עם עומק מודעותו לאירועים.

בשלב זה נציין כי כפי שעולה מהחלטת הוועדה, לאחר חקירת המחב"מ החליט אלוף פיקוד צפון דאז על מתן הערה פיקודית למפקד האוגדה בגין הפעלת אלמקייס ללא אישור.

מדובר בתשתית עובדתית אחת שראשיתה בהפעלה הפסולה בניגוד לנהלים, המשכה באי גילוי עובדה מהותית בבדיקה שנערכה טרם מעצרו וחקירתו של אלמקייס, ואחריתה באי-דיווח על ההפעלה לאחר מעצרו של אלמקייס ולמצער עד חקירת המחב"מ בראשית חודש אוגוסט 2022.

25. נוכח כל האמור לעיל ועל סמך המסמכים החסויים, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, מדובר בענייננו בפגמים של טוהר מידות היורדים לשורש המינוי לתפקיד ראש המוסד, אשר לא ניתן להם המשקל הנדרש בהחלטה למנות את גופמן לתפקיד. פרשת הפעלת אלמקייס מטילה צל כבד על טוהר המידות של גופמן וממילא על מינויו לתפקיד ראש המוסד. משמעות הדברים היא, כי החלטת ראש הממשלה למנות את גופמן לתפקיד ראש המוסד לוקה בחוסר סבירות קיצוני ובולט, היא אינה יכולה לעמוד מבחינה משפטית ודינה להתבטל.

יצוין כי כאמור לעיל בפני היועצת המשפטית לממשלה עמדו מסמכים חסויים וכן תמלילי הדיונים של הוועדה שאף הם חסויים, ומסקנה זו נסמכת גם על מסמכים אלה והיחס ביניהם. מפאת מגבלות הסיווג הבטחוני והחסיון שהטילה הוועדה, תבקש המשיבה להציג את מכלול החומרים לעיניו של בית המשפט הנכבד, במעמד צד אחד ובדלתיים סגורות.

26. יובהר כי אין באמור בתגובה זו כדי למעט מעברו הצבאי של אלוף גופמן, תרומתו ארוכת השנים למדינה וגבורתו בשבעה באוקטובר. אולם, השאלה העומדת על הפרק היא האם במעשיו המתוארים נפל פגם הפוסל את מינויו לתפקיד ראש המוסד, ולעמדת היועצת המשפטית לממשלה התשובה לכך היא בחיוב.

27. דרך הילוך הטיעון תהיה כדלקמן: נפתח בהצגת התשתית הנורמטיבית הרלבנטית ביחס למינוי ראש המוסד והוועדה המייעצת, וכן התשתית העובדתית הרלבנטית בעניין בחינת מועמדותו של גופמן על-ידי הוועדה. לאחר מכן, נפרט את עמדת היועצת המשפטית לממשלה ביחס לעתירות. הכל כפי שיפורט להלן.

כלל ההדגשות בתגובה המקדמית הוספו, אלא אם כן נכתב אחרת.

ב. תשתית נורמטיבית

1.1. מינוי ראש מוסד והוועדה המייעצת למינויי בכירים

28. המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים הוא "ארגון ממלכתי המופקד על הפעילות החשאית בחו"ל – איסוף מודיעין וביצוע מבצעים מיוחדים לסיכול אימים ולהשפעה למען ביטחונה של מדינת ישראל וקידום יעדיה הלאומיים על פי חוקיה וערכיה" (מתוך אתר המוסד במרשתת). בשונה משירות הביטחון הכללי, תפקיד המוסד, סמכויותיו ודרכי פעולתו אינם מוסדרים בחוק. עיקר פעולתו של המוסד נעשה בחשאיות גמורה, מחוץ לגבולות המדינה, הרחק מהעין הציבורית וממילא הוא אינו נתון לפיקוח חיצוני, ומטבע הדברים האפשרות לביקורת שיפוטית על פעולותיו היא מוגבלת ביותר.

29. ראש המוסד הוא העומד בראש הארגון וממונה על-ידי ראש הממשלה. בהתאם להחלטות ממשלה מס' 4470 מיום 8.2.09 ומס' 1154 מיום 27.12.09, מינוי לתפקיד ראש המוסד הוא לחמש שנים עם אפשרות להארכה בשנה נוספת. ראש הממשלה הוא השר הממונה על המוסד והוא מאשר את פעולותיו ככל שנדרש אישור מיניסטרטריאלי ומקבל דיווחים מראש המוסד.

30. כמי שנמנה על אחד מבין שבעה נושאי משרה בכירים ביותר (רמטכ"ל, מפכ"ל המשטרה, ראש המוסד, נציב בתי הסוהר, נגיד בנק ישראל והמשנה לנגיד בנק ישראל), בעניין מינויו של ראש המוסד פועלת הוועדה המייעצת לעניין מינויים לתפקידים בכירים, וזאת מכוח החלטות הממשלה, כפי שעודכנו מעת לעת.

31. הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים פועלת כיום מכוח החלטה 3839 מיום 27.5.18 (להלן: **החלטה 3839**), המסדירה את תפקידיה של הוועדה ואת מתווה עבודתה, וכן קובעת את הרכב הוועדה ואת אופן מינוי חבריה.

צילום החלטת ממשלה מס' 3839 מצורף ומסומן **מש/1**.

32. בתוך כך, קובעת החלטה 3839, בין היתר, כי הוועדה תמנה 4 חברים – אשר ימונו לתפקיד על-ידי הממשלה, ולאחר התייעצות עם היועצת המשפטית לממשלה, והם – שופט בית המשפט העליון בדימוס אשר יעמוד בראשות הוועדה, נציב שירות המדינה, ושני נציגי ציבור.

33. אשר לסדרי עבודתה, קובעת החלטה 3839 כי ניתן לקיים את ישיבות הוועדה אף בנוכחות שלושה מבין חבריה, ובלבד שיו"ר הוועדה נמנה עליהם; וכי במצב שבו היו הדעות שקולות בוועדה – יהא ליושב ראש הוועדה קול נוסף. **יודגש כבר עתה כי אלו מלמדים על מעמדו המיוחד של יושב הראש – שופט בית המשפט העליון בדימוס – בעבודת הוועדה (ראו והשוו: בג"ץ 5403/22 לביא נ' ראש הממשלה (22.9.22)).**

עוד נקבע כי הוועדה תקבע את סדרי עבודתה ודיוניה ככל שלא נקבעו הוראות אחרות לעניין זה בהחלטה 3839 (סעיף ג' להחלטה).

34. סעיף ד' להחלטה 3839 מסדיר את הליך הבחינה שמבצעת הוועדה וקובע, בין היתר, כי ראש הממשלה או השר המציע (בהתאם לנושא המשרה הרלוונטי) יודיע ליו"ר הוועדה בכתב על הכוונה למנות אדם לאחד התפקידים הבכירים ויבקש מהוועדה לחוות דעתה על המינוי המוצע; ובסמוך לכך יועברו לעיון הוועדה שלושה מסמכים: שאלון בנוסח שקבעה הוועדה ושאותו נדרש המועמד למלא; קורות החיים של המועמד; ועיקרי הנימוקים של הגורם המציע. עם קבלת כלל המסמכים האמורים תפרסם הוועדה הודעה לציבור בדבר כוונתה לדון במועמדות, תקבע 7 ימים לקבלת תגובות ו"תפעל לפי שיקול דעתה באשר לתגובות שתתקבלנה". עוד נקבע, כי לצורך גיבוש עמדתה, תזמן הוועדה את הגורם המציע, את המועמד המוצע לתפקיד, את נושא המשרה היוצא, וכן "כל אדם שלדעתה יהיה בהופעתו לפניו כדי לסייע לה בגיבוש חוות דעתה או לבקש ממנו התייחסות בכתב".

35. אשר לטיב הבחינה שמבצעת הוועדה, נקבע בסעיף ג' להחלטה 3839 כי "הוועדה תחווה דעתה בנוגע לטוהר המידות במינוי על מנת להבטיח כי לא ייעשו מינויים לא ראויים, בין היתר מסיבות כגון זיקה אישית, זיקה עסקית או זיקה פוליטית לשר משרי הממשלה". בית המשפט הנכבד נדרש בעבר, לאופן בחינתה של הוועדה המייעצת את טוהר המידות במינויים של בעלי תפקידים בכירים, תוך שנקבע בעניין זה כך:

3" (...) עיקר תפקידה של הוועדה המייעצת הוא, איפוא, לבדוק את המינוי המוצע מבחינת טוהר המידות במובנו הרחב של מושג זה, הן מבחינת האדם המוצע לתפקיד, הן מבחינת הגורם הממנה, והן מכל היבט אפשרי אחר שעשויה להיות לו נגיעה לשאלת טוהר המידות הכרוך במינוי. פרשנות רחבה זו של סמכות הוועדה המייעצת נובעת מנוסחה של החלטת הממשלה ומהתכלית והמטרות שלשמן הוקמה הוועדה. פרשנות זו מתיישבת עם התפיסה המדגישה את חשיבותה של הביקורת המינהלית כאמצעי רב חשיבות לבחינה מעמיקה ויסודית של הסוגיה העומדת לדיון (זמיר, הסמכות המינהלית, כרך ב', עמ' 641-642). ביקורת מינהלית כאמור עשויה להיות אף רחבה יותר מן הביקורת השיפוטית, המתמקדת, על פי טיבה, בבחינה – האם נפל בהחלטה פגם משפטי.

9. הוועדה המייעצת בענייננו הוקמה על רקע הצורך להקפיד על אמות מידה ראויות בהליך המינויים לתפקידים הבכירים הנעשים בידי הממשלה. במיוחד, מופקדת הוועדה על הבטחת טוהר המידות בהליך המינוי, שהוא חיוני לשמירה על אימון הציבור ברשויות השלטון. ... (בג"ץ 1570/07 הנ"ל)

עוד ראו: בג"ץ 911/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פס' 11 לפסק הדין (12.12.21); בג"ץ 427-10-25 התנועה למען איכות השלטון נ' ממשלת ישראל, פס' 35 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיא סולברג ופס' 5 לפסק דינו של כב' הנשיא עמית (28.12.25) (להלן: עניין מינוי ראש השב"כ).

לפירוט נוסף על הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים ראו: בג"ץ 37830-08-24 מכון לואיס ברנדייס לחברה, לכלכלה ולדמוקרטיה, המסלול האקדמי המכללה למינהל נ' ממשלת ישראל, פסקה 8 לפסק דינו של כב' הנשיא עמית (12.5.25) (דיון נוסף על פסק הדין – התקבל (דג"ץ 70105-05-25 ממשלת ישראל נ' מכון לואיס ברנדייס לחברה, לכלכלה ולדמוקרטיה, המסלול האקדמי המכללה למינהל (3.2.26)); בג"ץ 54321-03-25 התנועה למען איכות השלטון נ' ממשלת ישראל (21.5.25), בפס' 51 לפסק דינו של כב' הנשיא עמית (להלן: עניין פיטורי ראש השב"כ).

36. עוד יוזכר כי הוועדה המייעצת אינה בעלת סמכויות ביצוע, היא אינה מאתרת מועמדים לתפקידים בהם מדובר, ואף לא בוחנת את כישוריהם המקצועיים ואת התאמתם לתפקיד. המועמד שעניינו נדון בפני הוועדה נבחר על ידי הממשלה או השר הנוגע בדבר, ותפקיד הוועדה הוא לבחון את היבטי טוהר המידות הנוגעים למועמד ולהליכי המינוי – במונח הרחב בהתאם להחלטה 3839 ולפסיקתו של בית המשפט הנכבד – טרם הבאתו לאישור הממשלה או השר הרלוונטי, וכשלב מקדים ומחייב בהליך. כלומר, אם הוועדה מצאה שבמועמד נפל פגם בהיבטי טוהר המידות, מידת התאמתו לתפקיד אינה יכולה להתגבר על כך.

ג. עיקרי העובדות הצריכות לעניין

37. ביום 4.12.25 פנה ראש הממשלה ליו"ר הוועדה המייעצת, כבי' נשיא בית המשפט העליון (בדימ') א' גרוניס, בעניין בחינת מועמדותו של אלוף רומן גופמן לתפקיד ראש המוסד, וזאת כאמור בפניה כחצי שנה לפני פקיעת כהונתו של ראש המוסד הנוכחי. במכתב פורטו התפקידים שביצע גופמן בצה"ל וכן הנימוקים למינויו לתפקיד, ובסיומו ציין ראש הממשלה כי "אני סבור כי יכולותיו וניסיונו המגוון של האלוף גופמן מציבים אותו כמועמד הראוי והמתאים ביותר לעמוד בראשות המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים בעת הזאת."

צילום פניית רוח"מ לוועדה המייעצת מיום 4.12.25 מצורף ומסומן מש/2.

38. בהתאם לפנייה זו, ביום 10.12.25 פרסמה הוועדה המייעצת הודעה לציבור שבמסגרתה צוין, כי "כל אדם שלדעתו יש בידו עובדות העשויות לסייע לבדיקת הוועדה" מוזמן לפנות אליה באמצעות דוא"ל או בפקס (כפי שפורטו בהודעה), וזאת עד ליום 17.12.25 בחצות.

צילום הודעה לציבור מטעם הוועדה מצורף ומסומן מש/3.

39. לאחר פרסום ההודעה הוגשו לוועדה מספר פניות מטעם אנשים פרטיים, כדוגמת העותר 1 בבג"ץ 26-04-23426 (להלן: **עתירת אלמקייס ו-אלמקייס**), וכן ארגונים שונים, כדוגמת העותרת 2 בעתירת אלמקייס, והעותרת 1 בבג"ץ 25-04-39686 (להלן: **עתירת התנועה**), שהעלו טענות והסתייגויות שונות ביחס למינוי (ראו פירוט בסעיף ג' להחלטת הוועדה).

כך, כעולה מעתירת אלמקייס, בימים 18.12.25 ו-28.12.25 פנה אלמקייס לוועדה והעלה טענותיו בעניין פרשת הפעלתו, וכן ביקש להישמע בפני הוועדה; וביום 25.12.25 פנתה העותרת 2 בעתירה זו לוועדה והעלתה טענותיה בעניין זה.

כך, כעולה מעתירת התנועה, בימים 9.12.25, 25.12.25 ו-30.12.25 פנתה העותרת 1 בעתירה זו לוועדה והעלתה הסתייגויות שונות ביחס למינוי בהיבטים שונים, ובכללן טענות לפגמים בטוהר מידות של גופמן (לרבות בפרשת הפעלת אלמקייס) ושל הממנה (ראש הממשלה).

צילומי פניות לוועדה מטעם העותרים בעתירת אלמקייס צורפו לעתירה זו כנספחים 9-11.

צילומי פניות לוועדה מטעם העותרת 1 בעתירת התנועה צורפו לעתירה זו **כנספים 12-14**.

40. בהתאם לסעיף ד.2. להחלטה 3839 הונח בפני הוועדה שאלון שמילא גופמן, אליו צורפו קורות חיים ומספר מסמכים נוספים, לרבות מסמך הפרקליטות הצבאית שסווג "שמור", ומסמך ראש מחב"ם בסיווג "סודי ביותר". בנוסף, לפי הנמסר ממזכירות הוועדה, הועברו לגופמן הפניות שהועברו לוועדה עד יום 29.12.25 והתאפשר לו להגיב בכתב לפניות אלה; ובימים 22.12.25 ו-11.1.26 העביר גופמן לוועדה מענה מטעמו לטענות ולהסתייגויות שונות שהועלו בפניות לוועדה.

41. כמו כן, כעולה מהחלטת הוועדה, הועברו לוועדה מספר מסמכים סודיים, אשר במהלך פעולת הוועדה נחשפו אליהם רק יו"ר הוועדה וממלא מקום נציב שירות המדינה בעלי הסיווג המתאים. כאמור בהחלטת הוועדה, אחד המסמכים הסודיים מיום 15.8.22 הוצג בפני חברי הוועדה הנוספים לאחר שחלק מחלקיו הושחרו (בסעיף א' להחלטת הוועדה).

42. הוועדה קיימה תחילה שני דיונים בימים 21.12.25 ו-24.12.25, והופיעו לפניו ראש הממשלה, הרמטכ"ל רא"ל אייל זמיר, ראש המוסד היוצא מר דדי ברנע וגופמן.

לפי הנמסר ממזכירות הוועדה, בישיבתה ביום 24.12.25 החליטה הוועדה המייעצת (בדעת רוב), במסגרת קביעה של סדרי העבודה של הוועדה, כי "כל הבא והמובא בפני הוועדה, לרבות הקלטה של דיוני הוועדה ורישומים פנימיים, לא ייחשף ויישאר סודי וחסוי". כן נמסר כי ההחלטה התקבלה בדיון בעל-פה והיא לא נחתמה.

נוכח האמור, ומפאת מגבלות סיווג ביטחוני, על מנת לפרוש בפני בית המשפט הנכבד את התמונה המלאה, המשיבה תבקש להעביר את תמלילי הדברים של המופיעים בפני הוועדה ומסמכים נוספים, לעיונו של בית המשפט הנכבד, וזאת במעמד צד אחד ובדלתיים סגורות.

43. ביום 22.3.26 קיימה הוועדה דיון נוסף במהלכו נשמעו בפניה פעם נוספת ראש המוסד היוצא וגופמן, וכן מנכ"ל משרד הביטחון ומפקד פיקוד צפון לשעבר אלוף (בדימ') אמיר ברעם, ראש מחב"ם היוצא אלי"מ גי (להלן: ראש מחב"ם) ורס"ן צור (להלן: צור).

44. כמו כן, יוער כי בעתירת התנועה נטען כי ביום 11.2.26 פנתה העותרת 1 בעתירה זו לוועדה והעלתה טענה נוספת בעניין "פרסומים בעניין מעורבותו של האלוף גופמן בגיוס חיילי מילואים לטובת איסוף מידע מודיעיני, אשר סייע בגיבוש מסמך "מענה ראש הממשלה לשאלות מבקר המדינה" שפורסם לאחרונה על-ידי ראש הממשלה"; וכי בהחלטת הוועדה לא נכללה התייחסות לטענה זו.

צילום פניית העותרת 1 בעתירת התנועה מיום 11.2.26 צורף לעתירה זו **כנספח 16**.

45. עוד יצוין כי ליו"ר הוועדה הוצגה התייחסותה הראשונית של היועצת המשפטית לממשלה בדבר הבדיקות הנדרשות ביחס לסוגיות של טוהר מידות וכשלים בעניין פרשת הפעלת אלמקייס שהתבססה על החומר החסוי שהונח בפניה; וכאמור לעיל, חיוני לשם הבנת התמונה כי בית המשפט הנכבד יראה לנגד עיניו את מכלול החומר.

46. ביום 26.3.26 התכנסה הוועדה לישיבה נוספת, וכעולה מהחלטת הוועדה ("החלטת הוועדה – תוספת והבהרה"), בישיבתה זו התקבלה ברוב דעות של שלושה מחבריה החלטת הוועדה שלפיה לא נמצא פגם מבחינת טוהר המידות של גופמן, לעומת עמדתו החולקת של יו"ר הוועדה. עוד עולה מהחלטת הוועדה כי חוות הדעת הכתובה של חברי הרוב הושלמה ביום 30.3.26 והועברה ליו"ר הוועדה; וכי יו"ר הוועדה נפגש עם רוה"מ וביום 12.4.26 הועברה חוות דעת מטעמו במסגרת מסמך סודי, וכן תמצית חוות דעת גלויה.

כעולה מן האמור, וכאמור בתמצית הגלויה של חוות דעת יו"ר הוועדה, **החלטת הוועדה שכללה את חוות דעת הרוב נחתמה טרם נכתבה חוות דעת המיעוט של יו"ר הוועדה וממילא מבלי שהוועדה עיינה בחוות דעתו.**

כמו כן, בהינתן סיווגה הסודי של חוות דעת יו"ר הוועדה, באותו שלב, לא ניתן היה להעבירה לשני חברי הוועדה שאינם מסווגים ואלה עיינו רק בתמציתה הגלויה. כפי שיפורט להלן, במסגרת החלטת הוועדה מיום 12.4.26, נכללה תוספת והבהרה, הכוללת התייחסות של שלושת חברי הוועדה לתמצית הגלויה של חוות דעת יו"ר הוועדה.

החלטת הוועדה מצורפת ומסומנת מ/ש/4.

47. בטרם נעבור לפירוט החלטת הוועדה, יצוין כי לעתירת אלמקייס צורפה פנייה של אלמקייס לוועדה בדואר אלקטרוני מיום 26.3.26, בה שב וביקש להישמע בפני הוועדה וכי הוועדה תשמע גם את תא"ל פ', שכיהן כראש חטיבת ההפעלה באמ"ן בזמן הפרשה (כן צורף מכתב נוסף מטעם ב"כ של אלמקייס לרוה"מ בנושא מיום 9.4.26). כפי שעולה מהשתלשלות העניינים שפורטה לעיל, **אלמקייס ותא"ל פ' לא הופיעו בפני הוועדה.**

צילומי פניות נוספות של אלמקייס ובאי-כוחו צורפו לעתירתו **כנספחים ע/11 וע/12**, בהתאמה.

1.ג. החלטת הוועדה המייעצת

48. בפתח חוות דעתה, עמדה הוועדה על הטענות בעניין טוהר המידות שהועלו בפניות אליה, כדלקמן: (1) טענה ביחס לטוהר המידות של הממנה, ראש הממשלה, נוכח מכתב האזהרה שהועבר אליו על-ידי ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט; (2) טענה בדבר זיקה אישית או פוליטית של גופמן לראש הממשלה, מאחר שגופמן משמש כמזכיר צבאי של ראש הממשלה; (3) טענה בדבר גיוס חברה אזרחית ללא מכרז לצורך מתן סיוע הומניטרי ברצועת עזה; (4) טענה בדבר הפעלת לחצים על חברי כנסת בעניין הצעת חוק שכר יוצאי צבא; (5) טענה בדבר מעורבות בהדלפת מסמך סודי לעיתון "בילד" בגרמניה; (6) טענה בעניין פרשת הפעלת הקטיין (דאז) אורי אלמקייס. כאמור בפסי' 44 לעיל, בעתירת התנועה צוין כי הועלתה טענה נוספת במסגרת פניה מיום 11.2.26 שהוועדה לא התייחסה אליה בהחלטתה.

בהמשך, הוועדה נדרשה לטענות האמורות, וכעולה מהחלטתה, חמש הטענות הראשונות נדחו על-ידי כל חברי הוועדה, תוך שהיא לא מצאה דופי בטוהר המידות של הממנה (טענה (1)) או של גופמן (טענות (2)-(5)) ביחס אליהן.

אשר לפרשת אלמקייס (טענה (6)), בהחלטת הוועדה נכתב כי "בעניין זה בלבד נחלקו הדעות בוועדה, כאשר שלושת חברי הוועדה הח"מ השתכנעו שגם בעניין זה לא נפל שום דופי הקשור לטוהר המידות", ופורטה בהרחבה עמדת הרוב בעניין זה (סעיף 6 להחלטת הוועדה); ולאחר מכן, התמצית הגלויה של חוות דעת המיעוט של יו"ר הוועדה וכן תוספת והבהרה מצד חברי הרוב ביחס לתמצית זו. נעמוד להלן על עיקרי הדברים.

49. תחילה, ציינה הוועדה כי היא לא שמעה את אלמקייס עצמו, אך בנוסף לדברי המופיעים בפניה שהתייחסו לפרשה, התייחסה לטענותיו כפי שעלו בראיונות לתקשורת (תכנית "המקור" בת כשעה מיום 21.5.25; והסכת בן כשעה וחצי עם שלומי אלדר ששודר בכאן 11 ביום 13.11.25 (התמלולים צורפו כנספחים להחלטת הוועדה)); וכן עמדה על "סיכום תמציתי של דברי אלמקייס בראיונות".

50. לאחר מכן, כללה הוועדה בהחלטתה פירוט מתוך התייחסויות גופמן, הרמטכ"ל, ראש המוסד היוצא, ראש מחב"ם לשעבר, מפקד פיקוד צפון לשעבר ורס"ן צור; וכן "נקודות רלוונטיות נוספות העולות מהחומרים שנמסרו לכלל חברי הוועדה" (סעיף 6.8 להחלטה), כדלקמן:

"החקירה הפלילית בעניינו של אלמקייס נפתחה בעקבות פרסום מידע מסווג בערוץ הטלגרם "עולם החדשות". למידע המסווג לא היה כל קשר עם אוגדה 210 וגם לא עם מפקד האוגדה תא"ל גופמן.

לגבי הקשר של רס"ן צור עם אלמקייס – הוכחה בפני הוועדה הנכונות של דברי רס"ן צור שהקשר נוצר בינואר 2022, לאחר שרס"ן צור ראה את הדיווחים בטלגרם על אירועים בדרום סוריה ולאחר שראה שגורמי המודיעין של האויב עוקבים אחרי הערוץ הזה.

לגבי המאורג תא"ל רומן גופמן – רס"ן צור אישר שהמאורג נתן לו הנחיה כללית בעל פה לעשות שימוש בגורמים הפעילים ברשתות החברתיות ומפרסמים מידע על האירועים בדרום סוריה הן לצורכי איסוף מידע והן לצורכי השפעה. הקצין עדכן בעל פה את המאורג שיצר קשר עם הבלוגר. תא"ל גופמן נתן לו את ברכת הדרך והדגיש בפניו שלא לעשות עבירות ביטחון מידע. רס"ן צור אישר כי גם המפקדים הישירים, קמ"ן האוגדה וגם קצין ביטחון המידע של האוגדה, הכירו את הקשר הנ"ל.

מהחומרים שנמסרו לוועדה עולה כי רס"ן צור שאל את אלמקייס באשר למקורות המידע שלו, והוא השיב שכל המידע שיש לו והוא מפרסם מבוסס על מקורות גלויים, מידע שאוסף מכלי תקשורת ומרשתות חברתיות, וכן מידע מתצלומי לוויין אזרחיים, והקצין היה שולח לאמלקייס קישורים למידע המצוי ברשת האינטרנט בעיקר ברשתות החברתיות והיה כותב לאמלקייס שלדעתו המידע הזה שווה פרסום בערוצי הטלגרם והטוויטר שלו.

החומרים שבידי הוועדה מאשרים את מה שאלמקייס אמר בהסכת עם שלומי אלדר (21:49) ואת דבריו של רס"ן צור כי, לאחר שרס"ן צור יצר את הקשר עם אלמקייס ב-26/1/22, הוא קיבל הוראה מקצין המודיעין של פיקוד צפון לנתק את הקשר (לא הוסבר לו מדוע), אולם אחר כך ההוראה בוטלה והוא חידש את הקשר עם אלמקייס. מהחומרים עולה שהוראת הניתוק ניתנה ב-29/1/22.

מהחומרים עולה כי רס"ן צור פנה לגורמים אזרחיים נוספים עימם עמד בקשר ואסף מהם חומר גלוי, לאו דווקא כזה הקשור באוגדה.

מהחומרים עולה שרס"ן צור הדגיש כי, לאחר מעצרו של אלמקייס, הוא דיווח על הקשר שהיה לו איתו ביוזמתו למפקדיו ולקב"ט האוגדה. עוד ציין כי הוא מחויב לתפקידו ומעולם לא העביר מידע מסווג לאדם שאינו מורשה, הוא יודע שנשאלים על כך בפולגרף. הקשר שלו עם אלמקייס היה ביידע ובאישור של מפקד האוגדה גופמן.

עוד עולה מהחומרים שבפני הוועדה כי תא"ל גופמן התקשר, זמן קצר לאחר סיום החקירה של רס"ן צור ביום רביעי, 10/8/22, כדי להבהיר שאישר לקצין ליצור קשר עם בלוגרים שעוסקים בסוריה כדי לאסוף מידע וכן לצורך השפעה. לדבריו בהיעדר מענה אחר לצורכי האוגדה, הוא ביקש מרס"ן צור לפעול מול בלוגרים בנושא. תא"ל גופמן הוסיף שרס"ן צור הוא קצין מצוין שעושה עבודה מצוינת והוא ביקש לא לפגוע בו.

51. לבסוף, עמדה הוועדה על סיכום ומסקנותיה, כדלקמן:

1. משני הראיונות המקיפים של אלמקייס עולה בבירור שלא למקייס לא היה בשום שלב קשר ישיר עם אלוף רומן גופמן. דבריו של אלמקייס עצמו מוכיחים שמרבית פעילותו לא הייתה קשורה כלל באוגדה 210, שהוא כדבריו הסתייע והפעיל אנשים רבים שלא היה להם שום קשר עם אוגדה 210 או עם רס"ן צור, היחיד מהאוגדה שעימו היה לו קשר. כפי שהתברר מעל לכל ספק לוועדה בדיונה, החלק של אוגדה 210 בחקירה של אלמקייס היה מזערי. בדיוני הוועדה התברר כי מתוך התקופה של לפחות שנה שבה אלמקייס פעל, הפעילות של 210 נמשכה מ- 26/1/22 עד ראשית אפריל, מעט יותר מחודשיים. הטענה, כביכול אלוף גופמן היה היוזם המרכזי בהפעלה של אלמקייס, אינה נכונה.

2. בפני הוועדה הוכח שהחקירה במחב"ם לבקשת השב"כ, נפתחה בשל פרסומים מסווגים בבלוג שלא היה להם דבר עם אוגדה 210, עם רס"ן צור ועם מפקד האוגדה תא"ל רומן גופמן. לוועדה נאמר בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים שהפרסומים המסווגים האלה סיכנו את ביטחון המדינה, גם נפתחו תיקים פליליים בגינם ויש מי שריצה עונש מאסר. להבדיל, הפרסומים הלא מסווגים שכבר פורסמו במרשתת כחומרי רקע, שאלוף גופמן אישר לרס"ן צור למסור לבלוגר שיפיץ בערוץ הטלגרם שלו, לא הייתה בהם שום פגיעה וגם לא חשש לפגיעה בביטחון ישראל. ראיה לכך היא גם העובדה שלאחר החקירה, רס"ן צור שהיה האדם שעמד בקשר ישיר עם הבלוגר, המשיך לשרת בצה"ל באותו תפקיד במשך שנה נוספת, סיים את השירות לבקשתו חודש לפני מלחמת 7/10/23 וביום שפרצה המלחמה התגייס לשירות מילואים באוגדה למשך חצי שנה נוספת. בשום שלב לא הוגש נגדו כתב אישום, לא ניתנה לו הערה פיקודית, הסיווג הביטחוני שלו בצה"ל לא שונה, הוא לא נדרש לסיים את שירותו בצה"ל, והוא לא הודח משירות מילואים. כל אלה אומרים דרשני.

3. לגבי ההמלצה שניתנה למפקד פיקוד הצפון, אלוף אמיר ברעם שיעמיד לדין משמעותי את המאור"ג גופמן על כך שמודיעין 210 ביצעו פעולות שלא בסמכות בנער בן 17 – אלוף ברעם אמר לוועדה כי לאחר שביצע חקירת עומק שהוכיחה לו כי שום חומר מסווג לא נמסר מאוגדה 210 לבלוגר ולאחר ששוכנע שתא"ל רומן גופמן לא היה מודע לזהותו של הבלוגר ולהיותו קטין, החליט להסתפק בהערה פיקודית בלא שהעמיד את תא"ל גופמן לדין משמעותי ועדכן בעניין זה את הרמטכ"ל רא"ל אביב כוכבי. ברעם אף ציין שככלל, הוא תמך בפעולות ההשפעה של פיקוד צפון מ-210. לדבריו, הייתה זאת פעולה מוצלחת בצורה בלתי רגילה. הוא הוסיף כי כשאדם מצליח לעשות פעולות טובות יש קנאת סופרים שדורכת לאנשים על הרגליים. היו פה לא מעט מתחים. ההערה הפיקודית לא נמצאת בתיקו האישי של אלוף גופמן והיא גם לא נמצאת בפיקוד צפון או במחב"ם. בהקשר זה יצוין שבפקודת מטכ"ל 33.0333 נזיפה פיקודית, נאמר בסעיף 18:

"כל האמור בפקודה זו אינו גורע מסמכותו הטבועה של מפקד לנזוף בחייל הנתון לפיקודו, נזיפה שאינה נרשמת בתיקו האישי".

בהוראה זו יש כדי להסביר את הדברים שאמר אלוף גופמן על מה שקרה בעת שניתנה לו הנזיפה - "אמיר, מפקד הפיקוד, היום מנכ"ל משרד הביטחון, קורא לי למשרד, לא שפט אותי. אמר לי: שב, אני נוזף בך על הפרשייה הזאת, אל תעשה את זה יותר, הכל באישור וכן הלאה. אמרתי לו: אוקי, מאה אחוז". גם ראש המוסד דוד ברנע, שהביע את דעתו שכל הערה פיקודית – ללא קשר לעניינו של גופמן שאת פרטיו לא הכיר – צריכה למנוע את קידומו של מי שהערה ניתנה לו, הודה בפני הוועדה שיש הערות פיקודיות

שאינן עימן סנקציה וזה בסדר. לדבריו, בשל הסנקציה החריפה במוסד בעניין זה, הוא נתן רק הערה פיקודית אחת בעת שהיה ראש המוסד, ואותה הערה אכן הובילה בסופו של דבר לסיום השירות של מקבל ההערה. בצה"ל המצב שונה. תא"ל גופמן המשיך להתקדם בתפקידים בצה"ל ואף קיבל דרגת אלוף בזכות הצטיינותו המובהקת. הרמטכ"ל אייל זמיר, המכיר את אלוף גופמן שנים רבות, אמר לוועדה כי הוא בהחלט חושב שאלוף גופמן עשה מסלול שירות צבאי מפואר, אדם מצוין וראוי מכל בחינה שהיא. הוא הוסיף כי אם לא היה מסוכם לתפקיד ראש המוסד, אז בהחלט היה ראוי ונכון להתקדם לתפקידים משמעותיים בצה"ל לצמרת הכי בכירה ואולי בעתיד גם לרמטכ"ל. בוודאי.

4. אלוף גופמן הביע את צערו העמוק על הטעות שעשה באי בקשת אישור לפעולה שבזמן אמת, בין הפעולות הרבות שבוצעו באוגדה, נראתה כפתרון טוב וראוי, לא סיכנה איש ועל פני הדברים לא היה קושי לאשר. דבריו מוצאים אישור מלא בדברי אלוף פיקוד צפון בפני הוועדה.

5. אין אמת בטענה שאלוף גופמן שיקר בחקירה, הכחיש את מעשיו, שינה גרסאות או הפקיר את אלמקייס. כפי שעולה מהחומרים שנמסרו לוועדה, גרסתו של אלוף גופמן הייתה גירסה עקבית בכל השלבים, מראשית החקירות ועד שנמסרה לוועדה. דברי אלוף גופמן, שכאשר ביקש לדעת את זהות הבלוגר לאחר המעצר של אלמקייס, נאמר לו שאסור לו לדעת את הפרטים בשל החקירות האחרות, החמורות בעניין המסמכים המסווגים שנמסרו לידי אלמקייס, התקבלו על דעתנו. לח"מ ברור שלאחר שגופמן נחקר בפרשה זאת, אסור היה לו לקבל פרטים שלא היו ידועים לו קודם לכן וגם לא ליצור קשר עם אלמקייס, מחשש לשיבוש חקירה.

6. אלוף גופמן קיבל את מלוא האחריות על הפעולות שאישר לרס"ן צור לבצע. דבריו אושרו במלואם על ידי רס"ן צור עצמו. בעת החקירות גופמן אף פנה ביוזמתו לחוקרים כדי להבהיר מדוע ראה צורך לבקש את רס"ן צור שיעביר להפצה בבלוג ידיעות שפורסמו כבר בתקשורת. הוא הדגיש שמדובר בקצין מצוין שעושה עבודה מצוינת וביקש שלא יפגעו בו. בפועל, אכן רס"ן צור המשיך בשירותו הצבאי באוגדה באותו תפקיד ובאותו סיווג ביטחוני עד חודש לפני מלחמת אוקטובר 2023, וביום 7/10/23 התגייס לשירות מילואים באוגדה למשך חצי שנה נוספת. ברור שכך לא מתנהל אדם שמתחמק מאחריות והטענה כלפיו בעניין זה משוללת יסוד. אדרבה. שלושת חברי הוועדה הח"מ רואים בהתנהלותו של אלוף גופמן מופת ליושרה וקבלת אחריות.

כן צוין כי "פרופ' דניאל הרשקוביץ, שנחשף לכלל החומרים הסודיים שנמסרו לידי יו"ר הוועדה, לא מצא בחומרים אלה שום דבר שיש בו כדי לפגום בטוהר המידות של אלוף רומן גופמן."

לפיכך, נכתב כי "החלטת הוועדה ברוב דעות היא שיש להודיע לראש הממשלה ובאמצעותו לממשלה כי לא ראינו פגם כלשהו במועמדותו של אלוף רומן גופמן מבחינת טוהר המידות והנושאים אשר עליהם אמונה הוועדה".

2.ג. תמצית חוות דעתו הגלויה של יו"ר הוועדה המייעצת - המיעוט

52. במסגרת חוות דעתו קבע יו"ר הוועדה כי נפלו שלושה פגמים מבחינת טוהר המידות של גופמן במסגרת פרשת אלמקייס. נתייחס אליהם כסדרם מתוך התמצית הגלויה של חוות דעת יו"ר הוועדה.

53. הראש הראשון, נוגע להפעלת קטין על-ידי האוגדה עליה פיקד גופמן. בעניין זה קבע יו"ר הוועדה כי מדובר ב"פגם חמור ביותר מהיבט ערכי-מוסרי", כדלקמן:

"2. תת אלוף גופמן (כדרגתו במועד הרלוונטי) אישר להפעיל את האזרח הקטין אורי אלמקייס על ידי אוגדה 210, עליה פיקד. בגדרה של ההפעלה נמסרו לאלמקייס חומרים שהועברו על ידו לגורמי אויב למטרת השפעה והונאה. למפקד האוגדה לא הייתה סמכות

ליתן אישור כאמור. אף שתא"ל גופמן הפר את הכללים שקבעו מי מוסמך בצה"ל ליתן אישור כאמור, לא ראיתי בהפרה זו משום פגם מבחינת "טוהר המידות".

3. שונים הדברים לגבי הפעלתו של קטין על ידי האוגדה. אני בספק שתא"ל גופמן לא ידע שהאוגדה הפעילה קטין. ברם, לצורך הדיון יוצא אני מהנחה שתא"ל גופמן לא ידע זאת.

מפקדה של אוגדה אחראי למעשיה ולמחדליה של האוגדה. מאחר שהפעלתו של אזרח ישראלי קטין הינה פגם חמור ביותר מהיבט ערכי-מוסרי, הרי מדובר בפגם מבחינת "טוהר המידות" שיש לייחסו לתא"ל גופמן, אף שמניח אני שלא ידע עובדה זו.

54. הראש השני, נוגע ל"מתן תשובה לבדיקה על-ידי גורמי צה"ל המוסמכים לשאלה האם אלמקייס מופעל על ידי אוגדה 210". בעניין זה, קבע יו"ר הוועדה כי "האוגדה וספציפית תא"ל גופמן שנשאלו שאלה קונקרטית לא השיבו תשובה מדויקת וזה תיאור עדין. ברור ופשוט שמדובר בפגם משמעותי מבחינת "טוהר המידות" בעניינו של האלוף גופמן."

בעניין זה יובהר, כפי שיפורט בהמשך, כי מן החומרים עולה כי מדובר בבדיקה שנערכה עובר למעצרו של אלמקייס ביום 24.5.22 (ראו גם: פירוט בפסקה השלישית בסעיף 6.5 להחלטת הוועדה בעניין "התייחסות ראש מחב"ם לשעבר, אל"מ ג"").

55. הראש השלישי, נוגע לאי-דיווח מצד האוגדה לגורמי צה"ל לאחר מעצרו של אלמקייס כי הוא קיבל ממנה חומר לשם הפצתו לגורמי אויב. בעניין זה, קבע יו"ר הוועדה, כדלקמן:

6. הנושא האחרון נוגע למעצרו של אלמקייס בשל כך שהעביר חומר סודי לגורמי אויב. אכן, אלמקייס מסר לגורמי אויב לא רק חומר שקיבל מאוגדה 210 אלא גם חומר רב שקיבל מאנשי צה"ל אחרים, שכלל לא קיבלו אישורים למסירת חומר. אני בספק אם תא"ל גופמן לא ידע על המעצר זמן קצר לאחר שבוצע. לצורך הדיון יוצא אני מהנחה שלא ידע אלא זמן רב לאחר מכן. אין ספק שהאוגדה ידעה על המעצר זמן קצר לאחר שקרה. ברור ופשוט שהאוגדה הייתה חייבת להודיע לגורמי צה"ל שביקשו את המעצר כי אלמקייס קיבל חומר מהאוגדה לשם הפצתו. אין זה משנה כלל שאלמקייס קיבל חומר רב מאנשי צה"ל אחרים. המעצר הינו נתון מאוד משמעותי. תא"ל גופמן אחראי באופן מובהק לכך שהאוגדה לא פנתה לגורמים שביקשו שיוצא צו מעצר ולא הודיעה להם שאלמקייס קיבל חומר ממנה לשם הפצתו לגורמי אויב. בנסיבות העניין אין זה משנה שתא"ל גופמן עצמו לא ידע (וספק שכך הוא) על המעצר זמן קצר לאחר שבוצע. עצם אחריותו מובילה לקביעה שהוא נגוע בפגם גם בעניין זה מבחינת "טוהר המידות".

56. סיכומו של דבר, בשורה התחתונה קבע יו"ר הוועדה כי לדעתו "לאור הפגמים מבחינת "טוהר המידות" להם אחראי האלוף גופמן, אין זה מן הראוי למנותו לתפקיד ראש המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים".

57. לשלמות התמונה יצוין, כי במסגרת התמצית הגלויה התייחס יו"ר הוועדה להיבט נוסף בו לא מצא פגם, בקבעו כי "אף שמפעילו של אלמקייס מטעם האוגדה מסר לו גם חומר מסווג לא מצאתי בכך פגם מבחינת "טוהר המידות" שיש לייחסו לאלוף גופמן. יצוין, כי נמצא שתא"ל גופמן אישר למסור לאלמקייס אך חומר בלתי מסווג."

ג.3. החלטת הוועדה – תוספת והבהרה

58. כאמור לעיל, שלושת חברי הוועדה הוסיפו התייחסות והבהרה לחוות דעת המיעוט של יו"ר הוועדה.
59. תחילה, עמדו שלושת חברי הוועדה על כך שהם "השתכנעו באמינותו של ראש מחב"ם אל"מ ג', שהופיע פעמיים בפני הוועדה. בדבריו הוא תיאר את הדברים כהווייתם. כפי שהסביר, החקירה בעניין הבלוגר אורי אלמקייס נפתחה בשל הדלפות מידע סודי לאלמקייס מתוך הצבא, הדלפות שלא היה להן שום קשר לאוגדה 210 ולידיעות שכבר פורסמו בתקשורת, אשר רס"ן צור מסר לבלוגר שיפרסם אותן גם בבלוג שלו. אמינותו של אל"מ ג' ניכרת גם בהסברים המפורטים שנתן לוועדה כמפורט בעמ' 12-14 להחלטתנו. אל"מ ג' לא הסתיר דבר והציג מסכת עובדתית שלמה וברורה שלא נפל בה שום דופי. (...)"
60. בהתייחס לראש השלישי בעמדת יו"ר הוועדה, ציינו שלושת חברי הוועדה כי "טענתו של יו"ר הוועדה כי היה על אלוף גופמן ליזום פעולות נוספות כדי ליצור קשר עם אלמקייס ולסייע לו לאחר מעצרו, על אף שבמפורש נאמר לו שלא יעשה כן, אינה מתקבלת על דעת הח"מ. כפי שצינו בהחלטתנו (בסעיף 6.2), אלוף גופמן ניסה בשני שלבים שונים לברר פרטים על הבלוגר: בשלב הראשון – "במהלך התחקיר הוא [גופמן] שאל לזהות הבלוגר ונמסר לו שאיננו רשאי לקבל פרטים עליו בשל קיומן של חקירות מקבילות על אותו בלוגר, במיוחד אירוע מול יחידה אחרת שלא היה לה שום קשר לאוגדה 210, אשר בגללו נפתח התחקיר, לא בשל הכתבות שכבר פורסמו, אשר צור העביר לאלמקייס באישורו של גופמן". בשלב מאוחר יותר – "באשר לפרטים הנוגעים לזהותו של אלמקייס, למעצרו, למשך החזקתו ולמשיכת כתב האישום על ידי הפרקליטות, כל אלה נודעו לו [לגופמן] לאחר כשנתיים עם פרסום הפרשה בתקשורת. באותו שלב הוא חשב לנסוע לפגוש את אלמקייס אך התקשרו אליו מלשכת הרמטכ"ל והמליצו לו שלא יפגש איתו", כלומר אלוף גופמן דווקא התעניין בשלב הראשון ולאחר הפרסום אף הביע את רצונו לסייע וליצור קשר."
- עוד נכתב כי "כפי שצינו במסקנותינו (סעיף 5), "לח"מ ברור שלאחר שגופמן נחקר בפרשה זאת, אסור היה לו לקבל פרטים שלא היו ידועים לו קודם לכן וגם לא ליצור קשר עם אלמקייס, מחשש לשיבוש חקירה". אדרבה. אילו פעל בניגוד להוראה שקיבל ובניגוד להמלצה, דווקא אז ניתן היה להעלות נגדו טענות על פעילות בעייתית". אולם, כפי שיפורט בהמשך, לא עולה מן החומר מי הגורם שאמר לו כך, וראש מחב"ם שהופיע בפני הוועדה לא נשאל על כך בצורה ישירה ומפורשת.
61. בהתייחס לראש הראשון בעמדת יו"ר הוועדה, ציינו שלושת חברי הוועדה כי "באשר לטענה בדבר הפעלת קטין – איש לא טען בפני הוועדה כי אלוף גופמן היה ער לכך שהבלוגר הוא קטין. מי שידעו על כך היו רס"ן צור, מפקדו הישיר קמ"ן האוגדה וקצין הביטחון (קב"ט) האוגדה. העובדה שקצין המודיעין של פיקוד צפון הורה להפסיק את הקשר עם אלמקייס ב-29/1/22, שלושה ימים אחרי שהחל ומיד לאחר מכן אפשר את חידושו, אומרת דרשני. כך גם העובדה שרס"ן צור המשיך לשרת בצה"ל עד חודש לפני מלחמת חרבות ברזל שפרצה ב-7/10/23, וגם המשיך בשירות מילואים באוגדה במשך חודשים ארוכים מתחילת המלחמה אומרת דרשני."

עוד הוסיפו שלושת חברי הוועדה, כי "כפי שציין אלוף ברעם, "כשמדובר בהפעלה/השפעה כשאינן מידע מסווג והכל נעשה ברשת הגלויה, פעמוני האזהרה פחות רועשים כי לא מדובר בעניין מורכב. פה הסטנדרט פחות חמור". הא ראייה שלאחר שהשתכנע שאלוף גופמן לא ידע שמדובר בקטין, הוא החליט שלא להעמיד אותו לדין משמעתי אלא להסתפק בהערה פיקודית שלא נרשמה בתיקו האישי, כפי סמכותו של אלוף ברעם לפי סעיף 18 לפקודת מטכ"ל 33.0333 נזיפה פיקודית, ואף עדכן בעניין זה את הרמטכ"ל אביב כוכבי. אדרבה, אלוף ברעם ציין כי תמך בפעולות ההשפעה של פיקוד צפון מ-210, שהייתה פעולה מוצלחת בצורה בלתי רגילה."

62. לבסוף, התייחסו שלושת חברי הוועדה למועד קבלת ההחלטה על-ידם ולהשתלשלות העניינים בעניין זה.

63. בו ביום בו הועברה לראש הממשלה החלטת הוועדה (12.4.26) חתם ראש הממשלה על כתב מינויו של גופמן לראשות המוסד, וזאת החל מיום 2.6.26 "לתקופה של חמש שנים, עם אפשרות להארכה בשנה נוספת, כשלא ראש הממשלה הסמכות לקצר או להאריך את תקופת הכהונה."

צילום כתב מינויו של גופמן מצורף ומסומן מ/ש/5.

64. בימים 14.4.26 ו-19.4.26 הוגשו העתירות דנן, ועמן בקשות למתן צו ביניים שיורה על הקפאת המינוי עד להכרעה בעתירה. כאמור לעיל, בהחלטות בית המשפט הנכבד נדחו הבקשות למתן צו ביניים.

4.ג. השתלשלות עניינים לאחר הגשת העתירות

65. כעולה ממזכר מטעם מזכיר הממשלה מיום 23.4.26 שכותרתו "אישור ראש הממשלה לעיון במסמכים סודיים בג' צ 23426-04-26 אלמקייס ואח' נ' ראש הממשלה ואח'", לאור טענה שהועלתה בעתירות דנן לפגם בכך ששניים מחברי הוועדה (נציגי הציבור פרופ' טליה איינהורן ומר משה טרי) לא עיינו במסמכים סודיים שהוצגו ליו"ר הוועדה ולמ"מ נציב שירות המדינה בלבד וכן בחוות הדעת הסודית של יו"ר הוועדה, הנחה ראש הממשלה את מזכיר הממשלה "לפנות ליו"ר הוועדה בבקשה לקבל לידי את המסמכים הסודיים על מנת לבחון את הפרטים המסווגים הכלולים במסמכים וככל שאין בחשיפתם בפני שני חברי הוועדה הנוספים משום פגיעה בביטחון המידע, לאשר להם מתוקף סמכותו, לעיין במסמכים."

עוד צוין במזכר כי במענה לפניית מזכיר הממשלה אישר יו"ר הוועדה להעביר לראש הממשלה באמצעות מזכיר הממשלה את המסמכים הסודיים כפי שהתבקש; כי "לאחר שראש הממשלה בחן את הפרטים המסווגים במסמכים הסודיים נחה דעתו כי אין כל פגיעה בביטחון המידע וכי הוא מאשר להם לעיין בלבד לאחר חתימה על טופס סודיות"; וכי "לסיכומו של דבר, המסמכים הסודיים מועברים לעיונם של שני חברי הוועדה באמצעות בלדר משרד ראש הממשלה ויוחזרו מיד בסיום העיון באמצעות אותו בלדר לכספת במשרד ראש הממשלה, וזאת על מנת שיוכלו להגיב כדבעי לעתירות (הוועדה היא משיבה 3 לעתירות)."

צילום מזכר מטעם מזכיר הממשלה מיום 23.4.26 מצורף ומסומן מ/ש/6.

66. בהמשך לאמור, ביום 27.4.26 מסרו שני חברי הוועדה, פרופ' טליה איינהורן ומר משה טרי, לראש הממשלה כי "לאחר שקראנו את החומרים סודיים שהוגשו לוועדה ואת חוות הדעת המלאה של יו"ר הוועדה, מתכבדים להודיע לכב' שלא זו בלבד שנותרנו איתנים בדעתנו שלא נפל דופי בטוהר מידותיו של רמס"ד אלוף רומן גופמן, אלא שדעתנו אף התחזקה באופן משמעותי ומהותי לאור הדברים הנוספים שלמדנו מהחומרים האלה."

צילום מכתבם של שני חברי הוועדה מיום 27.4.26 מצורף ומסומן מש/7.

67. ביום 30.4.26 הוגשה בקשה נוספת למתן צו ביניים מטעם העותרת 1 בעתירת התנועה, והיא נדחתה בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום זה, בה נקבע כי "בהתחשב במועד שנקבע לדיון, בשלב זה לא ראינו ליתן הוראות נוספות."

68. בטרם סיום הפרק העובדתי, יוער כי במהלך שנת 2025 הוגשה על-ידי ב"כ אלמקייס בקשה לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977, ותקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב – 1982, וכן קדם תביעה בדרישה לקבלת פיצויים נזיקיים בגין נזקים שנגרמו לו, ובין היתר, בגין מעצרו, חקירתו והעמדתו לדיון. הליך זה מצוי בשלבי משא ומתן מתקדמים.

ד. עמדת היועצת המשפטית לממשלה

69. כעולה מכל המפורט לעיל, עיקר עניינה של החלטת הוועדה, כמו גם המחלוקת בין שלושת חברי הרוב ליו"ר הוועדה, בבחינת הפגמים בטוהר מידות שנפלו בהתנהלותו של גופמן במסגרת פרשת הפעלת הקטיין אלמקייס. בהינתן שסוגיה זו היא העומדת במוקד עתירת אלמקייס והועלתה גם בעתירת התנועה, תתמקד התגובה דן בנושא זה.

70. עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי בהחלטת הוועדה נפלו פגמים מהותיים היורדים לשורש העניין, הן בהליך שקיימה הוועדה בטרם קבלת החלטתה, הן בתשתית העובדתית שעמדה בפניה ובמסקנות שגיבשה על בסיסה – אשר די בהם כדי לשמוט את הקרקע תחת המלצת הוועדה, וכפועל יוצא, תחת יכולתו של ראש הממשלה להסתמך על החלטת הוועדה.

71. מעבר לכך, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, נפל פגם מהותי במסקנתה הנורמטיבית של הוועדה שלפיה היא לא ראתה "פגם כלשהו במועמדותו של אלוף רומן גופמן מבחינת טוהר המידות", וכאמור בחוות דעת המיעוט של יו"ר הוועדה, נפלו פגמים בטוהר המידות של גופמן, המחייבים את ביטול החלטת ראש הממשלה בדבר מינויו לתפקיד ראש המוסד, המבוססת כאמור על דעת הרוב בוועדה.

כאמור לעיל, בפני היועצת המשפטית לממשלה עמדו המסמכים החסויים שהיו גם בפני יו"ר הוועדה והחבר הנוסף המסווג וכן תמלילי הדיונים של הוועדה שאף הם חסויים, ומסקנה זו נסמכת גם על מסמכים אלה והיחס ביניהם. מפאת מגבלות הסיווג הבטחוני והחסיון שהטילה הוועדה, תבקש המשיבה להציג את מכלול החומרים לעיונו של בית המשפט הנכבד, במעמד צד אחד ובדלתיים סגורות.

72. נפתח בהתייחסות לאמות המידה שנקבעו בפסיקה לבחינת טוהר מידות במינוי לכהונה ציבורית, ובהתאם אליהן, נידרש לנסיבות העניין הקונקרטיות בעניין מינויו של גופמן לראשות המוסד.

ד.1. בחינת טוהר מידות במינוי לכהונה ציבורית - כללי

73. פסיקתו של בית המשפט הנכבד התייחסה לא אחת לסוגית פסלות מינויים לתפקידים ציבוריים בשל טענות לפגם אתי או ערכי בהתנהלות המועמד. בהתאם לפסיקה, החובה המוטלת על הרשות הממנה לבחון את התאמתו של מועמד לכהונה ציבורית בהיבט "הערכי-נורמטיבי" נשענת על שלושה טעמים עיקריים: הראשון, דופי ערכי-נורמטיבי עלול לפגוע ביכולתו של המועמד לבצע את התפקיד שיוטל עליו. במקרים אלה, פסילתו של אותו מועמד נועדה להבטיח את הרמה המקצועית של המנגנון הציבורי ואת טוהר המידות שבו; השני, הבטחת אמון הציבור במוסדות השלטון ובתדמיתו הנקייה של השירות הציבורי; השלישי, כדי שהמערכת הציבורית תשקף באופן התנהלותה את עקרונות היסוד עליהם מושתתים המשטר והחברה בישראל. ראו בעניין זה, דבריה של כב' הנשיאה ביניש בבג"ץ 4646/08 **לביא נ' ראש הממשלה** (12.10.08) (להלן: **עניין לביא**), כדלקמן:

"11. החובה המוטלת על הרשות הממנה לבחון את התאמתו של מועמד לכהונה ציבורית גם בהיבט הערכי-נורמטיבי, נשענת על שלושה טעמים עיקריים: ראשית, בנסיבות מסוימות, דופי ערכי-נורמטיבי שנתגלה במעשיו של אדם קודם למינוי, או אגב כהונתו בתפקיד ציבורי, עלול לפגוע ביכולתו לבצע את תפקידו בעתיד. במקרים אלה, פסילת מועמדותו או המשך כהונתו של אותו אדם בתפקיד הציבורי, נועדה להבטיח את רמתו ומקצועיותו של המנגנון הציבורי ואת טוהר המידות שבו. שנית, כפי שצוין לעיל, קיים אינטרס ציבורי מובהק להבטיח את אמון הציבור במוסדות השלטון ובתדמיתו הנקייה של השירות הציבורי. אמון הציבור מושפע, בין היתר, מדמותם של האישים המאיישים את שירות המדינה - בוודאי כאשר מדובר בנושאי תפקידים בכירים, האמורים לשמש דוגמה אישית לאחרים הן מבחינה מקצועית והן מבחינה ערכית. בנסיבות מסוימות, מינוי אדם שבהתנהגותו או במעשיו דבק דופי ערכי-נורמטיבי חמור, עלול לפגוע באופן מהותי ועמוק באמון הציבור בשירות הציבורי ומכך יש להימנע. ולבסוף, כבר נקבע בפסיקתנו כי על המערכת הציבורית לשקף באופן התנהלותה את עקרונות היסוד עליהם מושתתים המשטר והחברה בישראל, וכי עליה להוקיע מקרבה את אלה אשר בהתנהגותם או במעשיהם חותרים תחת יסודות אלה (...)"

וראו גם האמור בבג"ץ 6163/92 **אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון** פ"ד מז(2) 229 (1993) (להלן: **עניין אייזנברג**), לעניין החשיבות בשמירה על אמון הציבור ברשויות השלטון בהיבט זה, כדלקמן:

"54. אמון הציבור במערכות השלטון הוא שיקול מרכזי בשיטת המשפט שלנו. בלא אמון זה אין החברה הדמוקרטית יכולה לתפקד. (...) אמון הציבור ברשויות השלטון הוא מנכסיה החשובים של הרשות השלטונית, ושל המדינה. כאשר הציבור מאבד את אמונו ברשויות השלטון, הוא מאבד את אמונו באמנה החברתית המשמשת בסיס לחיים משותפים. יש ליתן משקל נכבד לשיקולים הבאים לקיים, לשמר ולפתח את תחושת הציבור, כי משרתיו אינם אדוניו וכי הם עושים את מלאכתם למען הציבור, מתוך יושר וניקיון כפיים. אכן, טוהר השירות והשורות עומד בבסיס השירות הציבורי ובבסיס המבנה החברתי שלנו (...)"

74. בפסיקה נקבעו שורה של שיקולים ואמות-מידה הרלוונטיים לבחינת השאלה האם נפל דופי ערכי-נורמטיבי במועמד לתפקיד בכיר, לרבות מהות המעשים המיוחסים לו; מידת חומרתם – הן מבחינת השלכתם על הבנת תפיסתו המוסרית של המועמד והן לאור תוצאתם האפשרית; תדירות ביצועם; הזמן

שחלף מאז בוצעו; מידת החרטה שלו על מעשיו; האם המעשים הוכחו או שהם שנויים במחלוקת; טיב הראיות הקיימות; ועוד (ראו, למשל, עניין **לביא**, בפס' 13 לפסק דינה של כב' הנשיאה ביניש; בג"ץ 5757/04 **הס נ' סגן הרמטכ"ל**, פ"ד נט(6) 97 (2004), בפס' 10 לפסק הדין (להלן: **עניין הס**); בג"ץ 4668/01 **שריד ואח' נ' ראש הממשלה**, תק-על 2001(4) 681 (2001), בפס' 16 לפסק הדין (להלן: **עניין שריד**)).

75. עוד נקבע כי בחינת ההיבט הערכי-נורמטיבי של מועמדים לתפקידים ציבוריים אינה מוגבלת למצבים בהם התנהגות המועמד נכללה בגדר "המעגל הפלילי המורחב", ואינה מחייבת כי נגד המועמד ננקטו הליכים פליליים. לפיכך, על הרשות המנהלית לשקול גם מעשים של המועמד החורגים מנורמות של מינהל תקין וכן התנהגות שאינה אתית, אפילו אם היא אינה מגיעה כדי עבירה פלילית (אם כי במקרה זה חומרת הפגם הערכי-נורמטיבי והשלכתו על התאמת המועמד לתפקיד צריכה להיות בעוצמה גבוהה יותר). ראו מתוך עניין **לביא**, כדלקמן:

14. בהמשך לדברים אלה יודגש כי החובה לשקול את ההיבט הערכי-נורמטיבי במינוי אדם לכהונה ציבורית, אינה מוגבלת אך למצבים בהם התנהגותו של המועמד בעבר נכללה בגדר תחום פריסתו של "המעגל הפלילי המורחב" כלשונו של השופט לוי בבג"צ 5757/04 הס הנ"ל, פס' 9. לשון אחר; בחינת ההיבט הערכי-נורמטיבי במינויו של אדם למשרה ציבורית, אינה מחייבת קיומה של הרשעה בפלילים, או הודיה בביצועם של מעשים פליליים בעבר, או הגשתו של כתב-אישום נגד המועמד, או למצער פתיחתה של חקירה פלילית אף אם לא התגבשה בסופם של דברים לכדי הגשת כתב-אישום ... החובה לבחון את ההיבט הערכי-נורמטיבי כאמור, הורחבה בהלכה הפסוקה אף למצבים בהם הוחלט שלא לפתוח בחקירה פלילית או משמעתית כנגד המועמד בגין התנהגות שהעלתה חשד לחריגה מן החוק. ובלשונו של המשנה-לנשיא ת' אור: **"על רשות מנהלית לשקול גם מעשים של המועמד החורגים מנורמות של מינהל תקין וכן התנהגות שאינה אתית, אפילו אם אלה אינם מגיעים כדי עבירה פלילית"** (פרשת צחי הנגבי 2, עמ' 870). בהקשר זה כבר נפסק כי **ההכרח להגן על מקצועיותו של השירות הציבורי, על טוהר המידות שבו, על תדמיתו הנקייה ועל האמון שהציבור רוכש לו, תקפים גם בנסיבות בהן הפגם הערכי-נורמטיבי שנפל בהתנהגותו של המועמד לא הוביל לנקיטה בצעדים משפטיים או פרה-משפטיים בגין כך** (ראו: דברי השופט א' א' לוי בבג"צ 5757/04 הס הנ"ל, פס' 10).

... בהקשר זה נוסף כי מטבע הדברים, ככל שהתנהגותו של המועמד אינה מצויה במישור הפלילי, כך חומרתו של הפגם הערכי-נורמטיבי ומידת השלכתו על ההתאמה המהותית של המועמד למשרה הציבורית המיועדת, צריכים להיות בעוצמה גבוהה יותר על-מנת להצדיק את פסילתו לתפקיד (ראו והשוו: דברי השופט ריבלין בפרשת צחי הנגבי 2, עמ' 848, 851, 855; וראו והשוו גם: דברי השופט זמיר בפרשת צחי הנגבי 1, עמ' 63-64).

ראו גם: בג"ץ 5853/07 **אמונה תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה**, בפס' 17 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה (6.12.07).

76. עוד עמד בית המשפט הנכבד על כך שבבחינת המשקל שיש ליתן בנסיבות העניין לדופי הערכי-נורמטיבי שדבק בהתנהלותו של המועמד יש להתחשב גם בסוג המשרה הציבורית המיועדת, מהותה, בכירותה ומשקלה הציבורי. ראו האמור בעניין **לביא**, כדלקמן:

15. (...) שנית, רואה אני להדגיש כי במסגרת בחינת התאמתו של מועמד לתפקיד ציבורי, יש ליתן משקל ממשי לסוג המשרה הציבורית המיועדת, למהותה ולמשקלה הציבורי. אכן, מאפייני המשרה, מידת בכירותה ומקומה במערכת הציבורית, משפיעים לא רק על מהות הכישורים המקצועיים, הארגוניים והניהוליים הנדרשים לצורך איושה, אלא גם על המשקל שיש ליתן בנסיבות העניין לדופי הערכי-נורמטיבי שדבק בהתנהגותו של המועמד בעבר. יפים בעניין זה דבריו של השופט (כתוארו אז) ברק:

"לא הרי משרה זוטרה כהרי משרה בכירה; לא הרי משרה שאין עמה מפגש עם הציבור כהרי משרה שיש עמה מפגש עם הציבור; לא הרי משרה שאין עמה שליטה, פיקוח, הכוונה והדרכה של אחרים, כהרי משרה שיש עמה פיקוד על אחרים ואחריות על המשמעת. לא הרי מי שמשרתו להיות מובל כהרי מי שמשרתו להיות מוביל; לא הרי משרה שבעצם מהותה אין בה דרישות אתיות מיוחדות מבעל המשרה ומזולתו כהרי משרה שכל כולה היא הטפה לרמה אתית גבוהה". (בג"צ 6163/92 אייזנברג הנ"ל, עמ' 263)

כן ראו והשוו לדברי כב' השופט [כתוארו אז] מצא בעניין שריד, לפיהם קיומה של זיקה בין הפגם שדבק במועמד לבין אופי המשרה שהוא מיועד למלא אינה נגזרת רק מהשפעת העבר על יכולתו המקצועית למלא את התפקיד החדש אלא גם מכשרותו המוסרית למלאו :

"16. (...) אין צריך לומר כי באיזון בין השיקולים השונים יש לייחס לכל אחד מהם את משקלו היחסי הראוי במכלול השיקולים המובאים בחשבון (ראו בג"ץ 389/80 דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור [4], בעמ' 445). כך, למשל, בהתקיים זיקה ברורה וישירה בין העבירות שביצע המועמד בעבר לבין המשרה שהוא מיועד למלאה, תיתכן המסקנה כי עברו הפלילי פוסל אותו מכול וכול למילוי המשרה המסוימת. בנסיבות אלו שיקולים שהיו עשויים להישקל כתומכים במינויו אילו הוצג כמועמד למשרה אחרת (כמו הזמן שעבר מאז ביצוע העבירות, חרטתו, איכות תפקודו במהלך התקופה שחלפה מאז ביצועה של העבירה וכישוריו המקצועיים) לא יועילו ומועמדותו תיפסל. בקביעת קיומה של זיקה, כאמור, יש להביא בחשבון לא רק את מהות העבירות ואת הנסיבות שבהן בוצעו, את התפקיד שבמסגרתו עבר המועמד את העבירות ואת התפקיד שהוא מיועד לו עתה, אלא גם את חומרת הפגם המוסרי שביצוע העבירות הטיל בו. הווי אומר, קיומה של זיקה שבכוחה לפסול את המועמד איננו נגזר רק מהשפעת עברו הפלילי על יכולתו המקצועית למלא את התפקיד החדש, אלא גם מכשרותו המוסרית למלאו. בהתקיים זיקה כזאת בין עברו הפלילי של המועמד לבין המשרה שלה הוא מיועד מן הדין לפסול את מועמדותו, אלא אם בשל קיומו של מצב חירום ממשי ודוחק יש הכרח למנותו בהיותו מועמד יחיד סגולה". (הדגשות במקור – הח"מ)

וראו גם: בג"ץ 932/99 התנועה למען איכות השלטון נ' יושב-ראש הוועדה לבדיקת מינויים נג(3) 769 (1999), פס' 29 לפסק דינו של כב' השופט [כתוארו אז] אור; בג"ץ 3194/10 צוריאנו נ' שר הביטחון (23.3.11), בפס' 5 לפסק דינו של כב' השופט [כתוארו אז] הנדל.

77. לצד האמור, יוער כי שיקול נוסף שבנסיבות מסוימות עשוי להיות רלוונטי הוא מידת החיוניות של המועמד הספציפי הנדון למשרה הציבורית המיועדת. אולם, נקבע כי שיקול זה עשוי להיות בעל משקל רק בנסיבות מיוחדות ויוצאות-דופן, "למשל בעת מצב חירום" ממשי ודוחק" המחייב מינויו של מועמד "יחיד סגולה" על-אף שבנסיבות אחרות עשוי היה הפגם הערכי שדבק בהתנהגותו או במעשיו של המועמד להוביל לפסילתו מהתפקיד" (פס' 15 לפסק דינה של כב' הנשיאה ביניש בעניין לביא; עניין אייזנברג, בפס' 49).

78. בהמשך לכל האמור נקבע, כי השאלה שיש לבחון בבחינת קיומו של דופי ערכי-נורמטיבי במועמד לתפקיד ציבורי היא האם מדובר בדופי ערכי מובנה היורד לשורש יכולתו למלא את המשרה הציבורית המיועדת, או מקרין על דמותו הערכית של השירות הציבורי בעיני הציבור במידה המחייבת את פסילת כהונתו; וכי אבן הבוחן המרכזית בהקשר זה היא האם הפגם הערכי הנטען הוא ממשי וחמור דיו, עד שיש במינויו של המועמד כדי לפגוע בדמותה של המערכת הציבורית, ולהשפיע באופן מהותי על אמון הציבור בשירות הציבורי. ראו דבריה של כב' הנשיאה ביניש בעניין לביא, כדלקמן :

13. בהתאם לפסיקתו של בית-משפט זה, בחינת התאמתו של מועמד לכהונה ציבורית בהיבט המהותי-נורמטיבי, מבוססת על השאלה האם מעשיו בעבר מעידים על דופי ערכי מובנה, היורד לשורש יכולתו למלא את המשרה הציבורית המיועדת, או מקרין על דמותו הערכית של השירות הציבורי בעיני הציבור במידה המחייבת את פסילתו מכהונה. (...)

בהתחשב במכלול השיקולים האמורים שאינם בגדר רשימה ממצה, על הרשות הממנה לבחון השלכותיו של הדופי הערכי-נורמטיבי שדבק בהתנהגותו של המועמד בעבר, על יכולתו המקצועית למלא את המשרה הציבורית הרלוונטית ואת המשימות הכרוכות בה. לצד זאת, יש לבחון את טיב הזיקה שבין הפגם הערכי-נורמטיבי לבין התפקיד המיועד, ואת ההשלכה על אמון הציבור בשירות הציבורי אם יתמנה המועמד לתפקיד. אבן-הבחון המרכזית בהקשר זה הינה האם הפגם הערכי הנטען הוא ממשי וחמור דין, עד שיש במינויו של המועמד למשרה הציבורית המיועדת כדי לפגוע בדמותה של המערכת הציבורית, ולהשפיע באופן מהותי ועמוק על אמון הציבור בשירות הציבורי באופן הפוסל את המועמד מלהתמנות לאותה המשרה.

16. סיכומם של דברים; השיקולים שעל הרשות הממנה לשקול בעת בחינת התאמתו המהותית-ערכית של מועמד למשרה ציבורית, הינם בטווח רחב ביותר. על הרשות הממנה לשקול את הדופי הערכי-נורמטיבי שדבק בהתנהגותו של המועמד בעבר בהתאם לאמות-המידה עליהן עמדנו לעיל; עליה לשקול מנגד את יתרונותיו של המועמד ואת השיקולים הפועלים לזכותו; עליה להימנע משיקולים שאינם ענייניים, ולאזן כדין בין מכלול השיקולים הרלוונטיים על-פי משקלם היחסי הראוי בהתאם למכלול נסיבות העניין. אמת-המידה המרכזית שעשויה לשמש לצורך איזון זה הינה "האם בנסיבות העניין עלול המינוי לפגוע פגיעה מהותית ועמוקה בדמות השלטון בישראל, ולהסב נזק ממשי ליחס הכבוד שהאזרח רוכש למוסדותיו" (דברי השופטת פרוקצ'ה בבג"צ 5853/07 אמונה הנ"ל, פס' 16).

ראו גם: בג"ץ 43/16 תנועת אומ"ץ אזרחים למען מינהל תקין וצדק חברתי ומשפטי נ' ממשלת ישראל (1.3.16), בפס' 64 לפסק דינו של כב' השופט [כתוארו אז] גיובראן (להלן: עניין אומ"ץ).

79. משהתייחסנו לשיקולים המהותיים אשר על הגורם הממנה לשקול בעניין בחינת דופי ערכי-נורמטיבי שנפל במועמד לתפקיד בכיר, נתייחס להיקף הביקורת השיפוטית על שיקול הדעת המינהלי בהקשר זה.

80. פסיקתו העקבית של בית המשפט הנכבד הדגישה את היקפה המצומצם של ההתערבות השיפוטית ומידת הריסון הנדרשת בביקורת שיפוטית ביחס להחלטות הנוגעות למינויים לתפקידים בכירים בשירות הציבורי, נוכח עיקרון הכיבוד בין הרשויות שלפיו בית המשפט אינו מחליף את שיקול דעתה של רשות אחרת בשיקול דעתו שלו ומעמדה של הרשות הממנה. הדברים קיבלו משנה תוקף בפסיקת בית המשפט הנכבד בכל הנוגע למינויים בעלי אופי ביטחוני, בהם שיקול הדעת המסור לגורם הממנה הוא רחב במיוחד (וראו, עניין מינוי ראש השב"כ, בפס' 36-37 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיא סולברג (עמדת הרוב); בג"ץ 4072/24 לביא זכויות אזרח, מינהל תקין ועידוד ההתיישבות נ' שר הביטחון (2.7.24); בג"ץ 4684/24 שני נ' שר הביטחון, (8.8.24); בג"ץ 5562/07 שוסהיים נ' השר לביטחון פנים (23.7.07); בג"ץ 61641-08-24 התנועה למען איכות השלטון נ' ממשלת ישראל (1.12.24) (להלן: עניין מינוי המפכ"ל)).

81. בענייננו, בהתאם לאמור, הרף שנקבע בהלכה פסוקה הוא כי בית המשפט הנכבד יתערב בהחלטה למנות מועמד למשרה מקצועית בכירה חרף פגם מהותי-נורמטיבי שדבק בהתנהלותו רק כאשר החלטת המינוי חרגה באופן בולט וקיצוני ממתחם הסבירות, תוך שהוסבר בעניין לביא כי -

20. (...) קביעת מתחם הסבירות היא לעולם פעולה נורמטיבית הנקבעת על-ידי בית- המשפט לפי הערכים החברתיים הבסיסיים המקובלים על החברה הישראלית והאיזון

הראוי ביניהם בהתאם למכלול נסיבות המקרה. מטבע הדברים, היקפו של מתחם הסבירות מושפע ממרחב שיקול-הדעת הנתון לרשות המנהלית בנסיבות העניין, אשר כפי שצוין לעיל משפיע ביחס הפוך על היקף הביקורת השיפוטית (ראו: פס' 17 לעיל). במסגרת מתחם שיקול-הדעת המנהלי הסביר, תתכנה נקודות איזון אפשרויות שונות שכל אחת מהן עשויה לעמוד במבחן הסבירות. כאמור, ההתערבות השיפוטית תידרש רק בנסיבות בהן החלטת המינוי חרגה באופן בולט וקיצוני ממתחם הסבירות, באופן המחייב את פסילתה."

וראו גם: עניין **אומץ**, בפס' 64 לפסק דינו של כב' השופט [כתוארו אז] ג'ובראן.

82. ודוק: בפסק הדין שניתן לאחרונה בעניין **מינוי ראש השב"כ** עמד כב' המשנה לנשיא סולברג על כך שהתערבות שיפוטית במינוי שנבחן על-ידי הוועדה המייעצת, שכאמור מוסמכת לבחון את המינויים לתפקידים הבכירים בשירות הציבורי, תהא מצומצמת ביותר, כדלקמן:

"38. שנית, עסקינן במינוי שנבחן על-ידי הוועדה המייעצת – ועדה מקצועית, רמת דרג ובלתי-תלויה, שמכהנים בה חברים בכירים; ועדה זו היא שמוסמכת לבחון את המינויים לתפקידים החשובים ביותר בשירות הציבורי, ובכלל זאת הובלתם של ארגוני הביטחון השונים. לא בנקל יתערב בית המשפט במינוי שצלח את בחינתה (עניין מינוי המפכ"ל), פסקה 10; כן ראו והשוו: עניין עמותת אומ"ץ 2, פסקה 39; עניין מינוי נציב שירות המדינה, פסקה 60 לפסק הדין של חברי, הנשיא עמית; בג"ץ 2699/11 התנועה למען איכות השלטון נ' ממשלת ישראל, פסקה 6 (17.5.2011)).

39. כללו של דבר: המשוכה שניצבת בדרכם של העותרים – רמה ביותר. עסקינן במינוי לתפקיד ביטחוני, שבוודאי נמנה על רשימה מצומצמת של התפקידים הבכירים ביותר בשירות הציבורי, כאשר מינוי זה בוצע על-ידי הממשלה במליאתה, לאור המלצת ראש הממשלה ולאחר שהוועדה המייעצת לא מצאה בו פגם."

אולם, כב' המשנה לנשיא סולברג שב על כך שהמבחן להתערבות שיפוטית במינוי עקב פגם בטוהר מידות הוא חריגה באופן בולט וקיצוני ממתחם הסבירות, כדלקמן:

"55. הגם שיכול הייתי להסתפק באמור – קרי, במסקנותיה של הוועדה בנדון, ובכך שהנכונות להתערבות שיפוטית בקביעותיה מצומצמת ביותר – אוסיף ואתייחס בכל זאת גם לגופם של דברים. נקודת המוצא המשפטית, אף לדיון זה, היא שהתערבות במינוי מקצועי עקב טענות לפגם בטוהר המידות – שמורה למקרי קיצון בלבד: **"בית-משפט זה יתערב בהחלטה למנות מועמד למשרה מקצועית בכירה בשירות הציבורי בשל פגם מהותי-נורמטיבי שדבק בהתנהלותו, רק כאשר החלטת המינוי חרגה באופן בולט וקיצוני ממתחם הסבירות"** (עניין לביא, פסקה 20; כן ראו: שם, פסקה 13; עניין תנועת אומ"ץ 2, פסקה 64). משמעות הדברים היא אפוא, כי גם בתחום זה, הנטל שמוטל לפתחם של העותרים – כבד ביותר. ואכן, לא מצאתי כי עלה בידם להרימו, אף לא בקירוב."

ראו והשוו גם: עניין **מינוי המפכ"ל**.

83. יודגש כי עיקרה של הפסיקה האמורה נסב על החלטות מינוי שנעשו על-ידי **הממשלה כולה**, כחלק ממימוש תפקידה כרשות המבצעת לה נתונות הסמכות והאחריות לניהול ענייני המדינה; ואילו בענייננו, מדובר במינוי שנעשה על-ידי **ראש הממשלה לבדו**, ללא בקרה של הממשלה.

84. עוד יצוין כי בהתאם להלכות שלעיל, בית המשפט הנכבד התערב בהחלטות בענין מינויים לתפקידים בכירים בשל פגם ערכי-נורמטיבי. כך, ביחס למי שהודו כי היו מעורבים בעבירות פליליות חמורות לרבות עדות שקר לבית המשפט ושיבוש הליכי משפט במסגרת מעורבותם ב"פרשת קו 300" (עניין **אייזנברג**, בעניין מינויו של מר יוסי גנוסר למנכ"ל משרד ממשלתי; ועניין **שריד**, בעניין מינויו של מר אהוד יתום לראש המטה למלחמה בטרור); וכן אישר בית המשפט הנכבד את החלטת היועץ המשפטי לממשלה בדבר פסלות מועמדות לתפקיד מנהל מינהל מקרקעי ישראל של מי שהתבטא באופן קיצוני וגזעני נגד האוכלוסייה הערבית (עניין **לביא** לעיל, בעניין מינויו של מר יואל לביא למנהל מינהל מקרקעי ישראל).

כן יוזכר כי בית המשפט הנכבד הורה על העברה מכהונתם של שרים וסגני שרים שנפל בהתנהגותם פסול ערכי. כך בבג"ץ 3094/93 **התנועה למען איכות השלטון נ' ממשלת ישראל**, פ"ד מז(5) 404 (1993), ובבג"ץ 4287/93 **אמיתי נ' ראש ממשלת ישראל**, מז(5) 441 (1993), בעניינם של השר דרעי וסגן השר פנחסי נגדם הוגשו כתבי אישום חמורים; וכך בבג"ץ 8948/22 **שיינפלד נ' הכנסת** (18.1.23), בעניינו של השר דרעי, בין היתר, נוכח הרשעתו החוזרת בפלילים.

85. מעבר לכל האמור לעיל ביחס לביקורת השיפוטית במישור **שיקול הדעת**, יודגש כי בכל הנוגע ל**מישור ההליך**, ברור וגלוי כי החלטות בדבר מינויים לתפקידים בכירים בשירות הציבורי, כפופות לכללי המשפט המינהלי החלים ביחס להליך קבלתה של כל החלטה מינהלית, וממילא גם לביקורת השיפוטית בהיבטים אלו. **זאת אף ביתר שאת בעת שמדובר במינוי לתפקיד בכיר ורגיש בשירות הציבורי, המצדיק בדיקה קפדנית באופן מיוחד והקפדה יתרה על קיום הליך מינהלי תקין** (עניין **צוריאנו**, בפס' 5 לפסק הדין).

86. **הדברים האמורים יפים כמוכן גם ביחס לפעולתו של גורם ממליץ ומייעץ, כוועדה המייעצת בעניינו, עליה נסמך הגורם המוסמך בהחלטת המינוי**, ושקביעתה לעניין העדר פגם בטוהר המידות הוא שלב מקדים ומחייב טרם המינוי.

בעניין זה, ראו, למשל, דבריו של כב' הנשיא י' עמית (בדעת מיעוט), בעניין **מינוי ראש השב"כ**:

12. על כן ובראי האמור לעיל, על הוועדה היה למלא את תפקידה על פי דין – היינו לחוות את דעתה בנושא טוהר המידות בראי הטענות שהונחו לפניה ולנמק את קביעתה. ההסכמות התחומות שפורטו בעניין גואילי, כפי שצינתי לעיל, לא כבלו ולא נועדו לכבול את הוועדה מלהידרש לסוגיה זו. במצב הדברים, היעדר התייחסות לחלק מהטענות שהועלו בפני הוועדה מותיר את החלטת הוועדה המייעצת ללא בסיס עובדתי ומשפטי ברור, ואינו מאפשר לגורם המסתייע בהמלצתה – הממשלה – או לבית המשפט (במסגרת ביקורת שיפוטית) להתחקות אחר הלך מחשבתה.

הנה כי כן, בנסיבות אלה החלטת הוועדה המייעצת נעדרת בחינה מלאה של טוהר המידות של הגורם הממנה, כנדרש מכוח סמכותה ותפקידה, ואינה נותנת מענה לאחת מהשאלות המרכזיות שהובאו לפתחה. פגם זה מקרין באופן ישיר על החלטת המינוי הנסמכת על החלטת הוועדה המייעצת. יפים בהקשר זה – בשינויים המחויבים – דברים שנקבעו על ידי הנשיאה ד' ביניש ביחס לעבודתה של ועדת איתור למשרת הממונה על הגנת הצרכן והסחר ההוגן:

"אם הוועדה פועלת בניגוד להוראות החוק או אינה מנמקת את המלצתה, כפי שקרה במקרה שלפנינו, כיצד יוכל השר להתרשם מן השיקולים שהובילו אותה

להמליץ על מועמד כזה או אחר? כיצד יוכל הגורם הממנה לנמק את החלטתו שלו לקבל את המלצת הוועדה או לסטות ממנה? אכן, תפקידה של ועדת האיתור כגורם המסייע לשר בהחלטת המינוי מחייב כי השר יסמוך על עבודת הוועדה. לא זה המצב בעתירה שלפנינו בנסיבות שנוצרו. השתלשלות האירועים כשהיא לעצמה מלמדת על הקושי להסתמך על עבודת ועדת האיתור" (בג"ץ 5538/09 פלג נ' נציבות שירות המדינה, פסקה 14 (6.7.2010)).

אמנם לא ניתן לגזור גזירה שווה בין ועדת איתור ובין הוועדה המייעצת, ובוודאי שאין דינו של הממונה על הגנת הצרכן והסחר ההוגן כדינו של ראש השירות. עם זאת, נקודת המוצא בעניין זה היא כי "כדי שהרשות המתייעצת תהיה מסוגלת לתת משקל ראוי לעמדת הגוף המייעץ, רצוי בדרך כלל שעמדה זאת תהיה מנומקת, אם מעט ואם הרבה, לפי נסיבות המקרה" (יצחק זמיר הסמכות המינהלית כרך ב – ההליך המינהלי 1217 (מהדורה שנייה מורחבת 2011)). הנמקת ההמלצה מאפשרת לרשות המתייעצת להבין את השיקולים שביסודה, וליתן לה את המשקל הראוי (בג"ץ 3792/95 תאטרון ארצי לנוער נ' שרת המדע והאמנויות, פ"ד נא(4) 259, 270 (1997)). בהיעדר בחינה מלאה והנמקה מספקת, נפגעת יכולתה של הרשות המתייעצת להסתמך על עבודת הגוף המייעץ, ונחלש הבסיס המינהלי המצדיק הסתמכות זו (השוו: בג"ץ 3536/92 סווירי נ' עיריית הרצליה, פ"ד מז(1) 125, 142 (1993)). עיקרון זה יפה מקל וחומר מקום שבו מדובר במינוי לתפקיד רם ורגיש כראש השירות וחל בעניינה של הוועדה המייעצת. שהרי תפקידה של הוועדה לסייע לממשלה במימוש סמכות המינוי בדרך של בחינה שקופה ומבוססת של טוהר המידות במינוי, הן של המועמד הן של הגורם הממנה, על מנת להבטיח כי לא ייעשו מינויים לא ראויים של נושאי המשרה הבכירים ביותר בשירות המדינה (כאמור בהחלטה 3839).

וכן ראו, בשינויים המחויבים, דבריו של בית המשפט הנכבד בעניין אייזנברג, לעניין תפקידה של ועדת המינויים הבוחרת מינויי מנהלים כלליים למשרדי ממשלה (הגם ששם הפגם בפעולתה תוקן במסגרת דיון נוסף שלה), כדלקמן:

"16. ההחלטה החדשה של ועדת המינויים מייתרת את ההכרח להכריע בתקינותו של הדיון המקורי בפני ועדת המינויים ובהשפעת חוסר תקינותו על תוקף החלטת הממשלה.

עם זאת, לאור עמדתם הערכית של המשיבים, כי אף אם נפל פגם בהחלטתה של ועדת המינויים אין בכך כדי לפגום בהחלטת הממשלה, ומן הראוי שנגקוט עמדה בעניין זה.

(...) עם זאת, כל עוד לא החליטה הממשלה אחרת, עומדת על כנה החלטתה – המעוגנת בהוראת סעיף 12 לחוק המינויים – לפיה תהליך קבלת ההחלטה בדבר מינויו של מנהל כללי במשרד הוא בן שלושה שלבים: הצעת השר הממונה על המשרד; חוות דעתה של ועדת המינויים; החלטת ממשלה. כל אחד משלבים אלה חיוני הוא לגיבוש ההחלטה הסופית בדבר המינוי. אמת, הממשלה אינה חייבת לקבל את המלצתה של ועדת המינויים. עם זאת, עליה לשקול חוות דעת זו "בלב פתוח ובנפש חפצה" (בג"ץ 653/79 עזריאל ואח' נ' מנהל אגף הרישוי, משרד התחבורה ואח', בעמ' 96). חוות-דעתה של ועדת המינויים היא גורם חשוב בתהליך קבלת ההחלטות בממשלה. אין זה "מהלך פורמאלי" גרידא. (...)

מכאן גם החשיבות שבקיום דיון תקין בוועדת המינויים, אשר על חוות דעתה סומכת הממשלה. ייתכן שבעקבות דיון תקין – אשר במהלכו הייתה נפרשת התמונה כולה לפני ועדת המינויים הראשונה – חוות דעתה הייתה שונה. חוות דעת שונה של ועדת המינויים עשויה הייתה להביא להחלטה שונה בממשלה. אכן, הדיון שהתקיים לפני ועדת המינויים הראשונה לא היה תקין. לא נפרשה לפני התמונה כולה. המערכת העובדתית שהוצגה לפני הייתה חלקית. המלצתה התרכזת בכישוריו של המשיב ולא התחשבה כלל בחלקו בפרשת קו 300 ובפרשת נאפסו. בנסיבות אלה, אילו עמדו על מכוני המלצה זו והחלטת הממשלה אשר באה בעקבותיה, לא היה מנוס מביטול ההמלצה (של ועדת המינויים) וההחלטה (של הממשלה). אך, כאמור, הפגם תוקן. ועדת מינויים חדשה דנה מחדש בעניין. חוות דעתה נבחנה מחדש על-ידי הממשלה. עתה עלינו לבחון את חוקיות החלטתה של הממשלה עצמה."

ולעניין החובה החלה לקיומו של הליך סדור של איסוף נתונים ובדיקתם, כך שהחלטה הסופית תיתמך בתשתית עובדתית מספקת על פי מהותה, ראו והשוו לדברי כבי הנשיא עמית בעניין **פיטורי ראש השב"כ**, כדלקמן:

91. לא בכדי, על פי החלטות הממשלה שמחייבות לפנות בבקשה לוועדה המייעצת לשם הפסקת הכהונה, על הבקשה לכלול תשתית עובדתית מפורטת. כפי שנפסק לא אחת בעבר, כל החלטה מינהלית חייבת להתבסס על תשתית עובדתית מבוססת ובדוקה (בג"ץ 5474/23 חברת דואר ישראל בע"מ נ' שר התקשורת, פסקה 32 לפסק דינו של השופט ד' מינץ (7.3.2024) (להלן: עניין דואר ישראל); בג"ץ 36/18 ארגון מגדלי הפירות בישראל נ' שר החקלאות ופיתוח הכפר, פסקה 12 (27.11.2018); בג"ץ 8082/15 עמותת הל"ה – העמותה למען הקשיש נ' משרד הרווחה והשירותים החברתיים, פסקה 17 (10.7.2016) (להלן: עניין עמותת הל"ה); בג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח(5) 412, 426-423 (1994); בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פ"ד לז(3) 29, 50-48 (1983)). **על הרשות לקיים הליך מסודר של איסוף נתונים ובדיקתם, באופן שהחלטה הסופית שתתקבל תיתמך בתשתית מספקת על פי מהותה (דנ"ם 4753/19 עיריית הרצליה נ' הוועדה לתכנון מתחמים מועדפים לדיור, פסקה 30 (6.5.2021); בג"ץ 8467/10 זיק דינור בע"מ נ' שר התעשייה, המסחר והתעסוקה, פסקה 12 (29.11.2011); בג"ץ 2013/91 עיריית רמלה נ' שר הפנים, פ"ד מו(1) 271, 279-278 (1991)).** **לאחר איסוף הראיות, בחינת המידע הרלוונטי צריכה להיות הוגנת ועניינית;** ובכלל זה, על הרשות לתת את הדעת על ההשלכות האפשריות של החלטתה (בג"ץ 7289/11 קרייזי וואו בלוז בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר, פסקה 17 (9.5.2013) (להלן: עניין קרייזי וואו); בג"ץ 7120/07 אסיף ינוב גידולים בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית לישראל, פסקה כו (23.10.2007)). **לבסוף, לאחר שקלול הנתונים נדרשת הרשות להעריך האם המשקל הכולל של הראיות שנאספו מספיק על מנת לבסס את החלטתה.** בהקשר זה, המשקל הנדרש משתנה בהתאם לטיב הסמכות, הסוגיה שעל הפרק ונסיבות המקרה הפרטני. בפרט, "ככל שהפגיעה הנובעת מהחלטה קשה יותר, וככל שהאינטרס הנפגע כבד משקל, כך חייבת הרשות לבסס את החלטתה על ראיות מוצקות יותר, שמשקלן הראייתי ניכר" (בג"ץ 5240/96 ג'ועמיס נ' שר הפנים, פ"ד נא(1) 289, 303 (1997); עניין ריטמן, בפסקה 38).

וראו גם: בג"ץ 18225-06-25 **גילון נ' ממשלת ישראל** (14.12.25), בפס' 47 לפסק הדין (להלן: **עניין גילון**).

87. הנה כי כן, ברי כי ככל שנפל פגם בפעולתה של הוועדה המייעצת, פוגם הדבר ביכולתו של הגורם הממנה, ובענייננו ראש הממשלה, להסתמך על המלצתה, ועשוי לשמוט את הקרקע תחת ההחלטה שהתקבלה בהתבסס עליה (ראו והשוו, בהקשר אחר של מינויים, בג"ץ 4767/22 **אדם טבע ודין נ' ממשלת ישראל** (24.3.24)).

88. בהינתן כל האמור, נעבור לבחינת ההחלטה הנתקפת בעתירות דנן בעניין מינויו של גופמן לתפקיד ראש המוסד, אשר בכל הנוגע לבחינת טוהר המידות של המועמד, נסמכה על החלטת הוועדה המייעצת (בעמדת רוב).

2.ד. בחינת נסיבות העניין הקונקרטיות – מינוי גופמן לראשות המוסד

89. מבין שבעת התפקידים הבכירים, שמינוים נבחן על ידי הוועדה המייעצת, ראש המוסד הוא היחיד שעומד בראש גוף הפועל ללא חוק המסדיר את פעולתו. בנוסף, כאמור, מדובר בגוף שפעילותו חשאית ומתבצעת הרחק מעין הציבור. לכן, בבחינת טוהר המידות של העומד בראש גוף זה יש להקפיד הקפדה יתרה.

90. כמפורט לעיל בהרחבה, הוועדה המייעצת, ברוב של שלושה מחבריה, קבעה כי "לא נפל דופי בטוהר מידותיו של המועמד תא"ל רומן גופמן ואין בידי הוועדה שום ממצא שאמור לפסול אותו מלכהן כראש המוסד"; ואילו יו"ר הוועדה קבע בעמדתו החולקת כי בכל הנוגע לפרשת הפעלת הנער אלמקייס נפל "פגמים מבחינת טוהר המידות" להם אחראי האלוף גופמן, וכי "אין זה מן הראוי למנותו לתפקיד ראש המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים".

בהמשך להחלטת הוועדה, החליט ראש הממשלה למנות את גופמן לתפקיד ראש המוסד.

91. מן המסכת העובדתית שנפרסה בפני הוועדה בנוגע לפרשת הפעלת אלמקייס, עולה כי מדובר בהשתלשלות עניינים שבמוקדה הפעלה של אזרח ישראלי, קטין, על-ידי האוגדה עליה פיקד גופמן, החל מיום 26.1.22 למשך מספר חודשים. דומה כי אין מחלוקת כי גופמן היה מודע להפעלה של אזרח ישראלי על ידי האוגדה; כי נתן את אישורו לעצם ההפעלה בניגוד למקובל ושלא באמצעות גורמים מוסמכים; וכי גופמן והאוגדה לא היו מוסמכים לבצע הפעלה זו ללא אישור הגורמים המוסמכים. מבלי להידרש למכלול הנסיבות באשר לפעולות נוספות ואחרות שביצע אלמקייס מול גורמים אחרים בצה"ל ולכתב האישום שהוגש נגדו, אין מחלוקת שביום 24.5.22 אלמקייס נעצר, הוחזק במעצר מלא עד יום 6.7.22, ולאחר מכן כשנה במעצר בביקוח אלקטרוני ובהמשך במעצר בית בתנאים שונים, ותחת מגבלות שונות עד לביטול כתב האישום נגדו בשלהי שנת 2023 לבקשת הפרקליטות. סוגיות נוספות שעמדו במוקד בדיקת הוועדה, ואליהן נתייחס בהמשך, נגעו לבדיקה שנערכה בצה"ל בטרם המעצר ביחס לשאלה האם הופעל אלמקייס על-ידי אוגדה 210, וביחס לאי-דיווח מצד גופמן והאוגדה לגורמים הרלבנטיים לאחר שנודע להם על מעצרו של אלמקייס.

92. בפתח הדברים יודגש כי די במכלול הדברים האמור, שהוא חריג בכל קנה מידה, כדי לחייב קיומה של **בדיקה קפדנית וזהירה ביותר** מצד הוועדה בטרם גיבוש מסקנתה ביחס למועמדותו של גופמן לתפקיד ראש המוסד בהיבטי טוהר המידות. זאת, הן במישור העובדתי, ובכלל זה איסוף כלל הנתונים הרלבנטיים, שמיעת כלל הגורמים הנדרשים לשם גיבוש תשתית עובדתית מלאה ומבוססת וקביעת ממצאים עובדתיים ומסקנות המבוססים כדבעי על מלוא התשתית שנאספה, ולהשלים באופן ממצה את הבדיקה על בסיס חומרים אלו; והן במישור הנורמטיבי, שכאמור לעיל, בהתאם לפסיקה כולל בחינה של טוהר המידות "במובנו הרחב של מושג זה". הכל תוך שימת דגש על המאפיינים הייחודיים של הארגון בו מדובר.

93. הדברים יפים ביתר שאת משכאמור בחינת טוהר המידות של מועמד נעשית בזיקה לתפקידו המיועד. בענייננו, **מדובר כאמור בבחינת מועמדות לתפקיד ראש המוסד, שהוא אחד התפקידים הבכירים והרגישים ביותר במערכת הביטחון ובשירות הציבורי בכלל**, אשר עומד בראשות הארגון המופקד על הפעילות החשאית של מדינת ישראל מחוץ לגבולותיה, **הפועל בחשאיות גמורה, הרחק מהעין הציבורית**, בלא חוק המסדיר את פעילותו, וללא פיקוח חיצוני.

94. אולם, על אף כובד האחריות המוטלת על הוועדה המייעצת בנסיבות חריגות אלה, בחינת החלטת הוועדה ומכלול נסיבות העניין מלמדים כי נפלו פגמים מהותיים, **הן בהליך שקיימה הוועדה, הן בתשתית העובדתית עליה התבססה והן במסקנות שגיבשה על בסיסה**. הוועדה לא ערכה בירור עובדתי מספק וממצה על פני הדברים והחלטתה חסרה על פניה. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה,

כפי שתפורט להלן, די בפגמים אלה כשלעצמם כדי לשמוט את הקרקע תחת המלצת הוועדה, וכפועל יוצא, תחת יכולתו של ראש הממשלה להסתמך על החלטת הוועדה, ולהביא לביטולה של החלטת ראש הממשלה מושא העתירות.

95. מעבר לכך, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, נפל פגם מהותי במסקנתה הנורמטיבית של הוועדה שלפיה היא לא ראתה "פגם כלשהו במועמדותו של אלוף רומן גופמן מבחינת טוהר המידות", וכאמור בחוות דעת המיעוט של יו"ר הוועדה, נפלו פגמים בטוהר המידות של גופמן המחייבים את ביטול החלטת ראש הממשלה בדבר מינויו לתפקיד ראש המוסד, בהיותה חורגת **באופן בולט וקיצוני** ממתחם הסבירות. הכל כפי שיפורט להלן.

2.1.ד. הפגמים בהליך קבלת ההחלטה, בתשתית העובדתית עליה נסמכה הוועדה ובמסקנותיה

96. נעמוד תחילה על הפגמים שנפלו בהליך שקיימה הוועדה לבחינת מועמדותו של גופמן ובקבלת החלטתה.

97. **ראשית**, הגם שכעולה מהחלטת הוועדה (תוספת והבהרה) היא קיבלה החלטתה – ברוב דעות – בישיבתה האחרונה מיום 26.3.26, כאמור בתמצית חוות דעת יו"ר הוועדה, "שלושת חברי הוועדה חתמו על חוות דעתם עוד בטרם נכתבה חוות דעתית". מצב דברים זה בו החלטת הוועדה על נימוקיה נחתמה **בטרם** עיינו שלושת חברי הרוב בהחלטתו הכתובה ובנימוקיו של יו"ר הוועדה – הן החסויה, הן התמצית הגלויה – מעוררת קושי רב ומעלה חשש "לנעילת" דעתם של חברי דעת הרוב עוד בטרם נחשפו לנימוקי יו"ר הוועדה. זאת, בפרט בשים לב לקיומה של מחלוקת מהותית בין שלושת חברי הרוב ויו"ר הוועדה ביחס לפרשת הפעלת הקטין אלמקייס, והשלכתה על טוהר המידות של גופמן בבחינת מועמדותו לתפקיד ראש המוסד; וכפי שיפורט להלן, בשים לב לכך ששניים מחברי הוועדה לא נחשפו בשלב זה לכל התשתית העובדתית שעמדה בפני יו"ר הוועדה, לרבות מסמכים מזמן אמת.

דברים אלו מתחדדים נוכח המעמד המיוחד שניתן במסגרת החלטה 3839 ליו"ר הוועדה – שופט (ובעניינינו נשיא) בית המשפט העליון בדימוס, המחייבת כי יו"ר הוועדה יהיה נוכח בכל ישיבות הוועדה, וכי נתון לו קול נוסף ומכריע במצב שבו הדעות שקולות; ובשים לב ליתרונו המובהק של יו"ר הוועדה, שופט בדימוס בעל נסיון רב, ומטבע הדברים בעל מומחיות בקביעת ממצאי עובדה ומהימנות, כפי שנדרש היה לקבוע בעניינינו לצורך בחינת סוגיית טוהר המידות.

98. כעולה מן האמור לעיל, אמנם חברי הוועדה נחשפו בהמשך לאחר הגשת העתירות גם לחוות דעת היו"ר החסויה וקבעו שאין בה כדי לשנות מעמדתם (שאף התחזקה לשיטתם); אולם, החלטה מאוחרת זו אינה מנומקת.

99. **שנית**, בהמשך לאמור, החלטת הוועדה נכתבה בעת ששניים מחבריה **לא** נחשפו למספר מסמכים סודיים שהונחו בפני הוועדה (למעט גרסה מושחרת של אחד מהם), אשר כפי שיפורט בהמשך חלקם גם עמדו במוקדה של מחלוקת עובדתית בין חברי הרוב ויו"ר הוועדה. גם בהיבט זה נפל פגם בהליך קבלת החלטת הוועדה, ובדומה לאמור ביחס לחוות דעת היו"ר, החלטתה המאוחרת של הוועדה אינה

מנומקת, לרבות לא ביחס לקשיים העולים ממסמכים אלה (ראו והשוו: עניין גילון, בפס' 53 לפסק הדין).

100. **שלישית**, אין חולק כי לוועדה נתון שיקול דעת רחב בקביעת סדרי עבודתה, ובכלל זה ביחס לאופן בחינת הטענות המועלות בעניינו של מועמד וקביעת הגורמים אשר יופיעו בפניה (מעבר לאלו שחובה עליה למועג לשמוע בהתאם להחלטה 3839). אולם, בנסיבות העניין בהן פרשת הפעלת אלמקייס עמדה במוקד החלטתה ובמוקד המחלוקת בין חברי הרוב ויו"ר הוועדה, החלטת הוועדה שלא להיעתר לבקשותיו של אלמקייס להופיע בפניה, באופן שהיה מאפשר לה התרשמות ישירה, מ"כלי ראשון", באופן בלתי אמצעי, מעוררת קושי רב. זאת, בפרט נוכח שמיעתם של גורמים נוספים ביחס לפרשה זו (אלוף פיקוד צפון לשעבר, ראש מחב"ם לשעבר ורס"ן צור), ובעיקר, בשים לב לבחירת חברי הרוב להתבסס בהחלטתם בהרחבה על דברים שנמסרו על ידי אלמקייס במסגרת ציטוטים מתוך ראיונות לאמצעי התקשורת, נתון המלמד על החשיבות שראתה הוועדה בדבריו של אלמקייס עצמו. פגם נוסף נובע מכך שהוועדה לא זימנה לעדות את תא"ל פ', שעדותו חשובה לעניין אחריותו של גופמן בשלב שקדם למעצרו וחקירתו של אלמקייס, כפי שיורחב בהמשך.

101. פגמים הליכיים אלו אינם עומדים לבדם, וכפי שיפורט להן, הם אך מקבלים משנה תוקף נוכח פגמים נוספים שנפלו בתשתית העובדתית שעמדה בפני הוועדה ובמסקנותיה.

102. כך, מן הדברים שהובאו לעיל מתוך החלטת הוועדה עולה כי היא קיבלה את גרסתו העובדתית של גופמן במלואה, ללא עריכת בירורים נוספים נדרשים ובדיקת הגרסה העובדתית של גופמן, ובכלל זה ביחס למידת מעורבותו ומודעותו להפעלה של אלמקייס; ביחס למתן התשובה לבדיקה שנערכה על ידי גורמי צה"ל בטרם מעצרו של אלמקייס באשר לשאלה האם הוא מופעל על-ידי אוגדה 210; וביחס להמשך השתלשלות הדברים לאחר מעצרו של אלמקייס, לרבות בסוגיה האם ומתי ידע על מעצרו ומה עשה בנדון. נעמוד להלן על הפגמים שנפלו בביסוסן של קביעות אלו שעמדו במוקד החלטתה של הוועדה.

103. **ראשית**, בכל הנוגע לסוגיית מתן התשובה לבדיקה שנערכה על ידי גורמי צה"ל, קודם למעצרו של אלמקייס, באשר לאפשרות שהוא הופעל על-ידי גורמי צה"ל ובכלל זה אוגדה 210, לא מצאה הוועדה פגם בהתנהלותו של גופמן, ובעניין זה ציינה כי "קודם למעצר, פנה אל"מ ג' [ראש מחב"ם לשעבר – הח"מ] לראש אמ"ן ולראש אגף המבצעים ולראש מחלקת השפעה, שהיא המרכז המטכ"לי שעוסק בהשפעה, וקיבל תשובה חד משמעית שאין דברים כאלה. גם ראש חטיבת ההפעלה באמ"ן בדק ולא מצא גורם באמ"ן שהוחשד בדלף מידע כחלק ממאמצי ההשפעה או ההונאה. בדיעבד התברר שהאמירה הזאת לא הייתה נכונה, כי הייתה הפעלה כזאת. בין היתר הרח"ט פ' פנה לתא"ל גופמן שאמר לו שאינו מכיר הפעלה כזאת. ראש מחב"ם העריך כי השיחה בין הרח"ט לבין גופמן הייתה מאוד לא איכותית, כלומר, הרח"ט שאל שאלה כללית אם הוא מכיר שמפעילים מישהו וגופמן ענה לו כלאחר יד. כעובדה, גופמן מעולם לא התכחש לאישור שנתן לרס"ן צור לגבי המסרים שאישר לו להעביר לבלוגר" (סעיף 6.5 להחלטת הוועדה, התייחסות ראש מחב"ם). נדגיש, כי בחומר החסוי יש התייחסות לבדיקה שנערכה ביחס להפעלה קודם למעצר.

104. בניגוד לקביעה זו של הוועדה, יו"ר הוועדה מצא כי "האוגדה וספציפית תא"ל גופמן שנשאלו שאלה קונקרטיים לא השיבו תשובה מדויקת וזה תיאור עדין. ברור ופשוט שמדובר בפגם משמעותי מבחינת "טוהר המידות" בעניינו של האלוף גופמן" (סעיף 4 לתמצית חוות הדעת הגלויה). פירוט נוסף בעניין זה נכלל בחוות דעתו המלאה והסודית של יו"ר הוועדה (בסעיפים 11 ו-19). מבלי לעמוד על הדברים שנכללו בחוות הדעת הסודית של יו"ר הוועדה, יצוין כי לכל הפחות הוועדה לא העניקה את המשקל הנדרש לדברים שעלו בפניה אליהם התייחס יו"ר הוועדה בחוות דעתו, אשר גם לא זכו לבחינה ראויה על-ידי הוועדה (למעשה, בתוספת והבהרה להחלטתה נכללו בהקשר זה אך אמירות כלליות לגבי גרסתו של ראש מחב"ם בפני הוועדה (בסעיף 1)). כפי שיפורט בהמשך, בנסיבות אלה, הוועדה כלל לא דנה במסקנה הנורמטיבית שיש לגזור מתשובתו השלילית של גופמן בבדיקה שנערכה בטרם מעצרו של אלמקייס.

105. זאת ועוד, הגם שכעולה מן האמור בהחלטת הוועדה, הקביעות בהיבט זה – המשליכות באופן ישיר על שאלת טוהר המידות של גופמן (ראו בסעיף 4 לתמצית חוות דעת יו"ר הוועדה) – נסמכו על שיחה שקיים רח"ט הפעלה באמ"ן (תא"ל פ') עם גופמן, הוועדה לא זימנה את תא"ל פ' להופיע בפניה, ולא שמעה התייחסות לדברים מ"מקור ראשון". ברי כי מדובר בגורם אשר יכול היה לסייע לוועדה בהשלמת התמונה העובדתית ביחס לנקודה מרכזית זו, ודומה כי קביעת מסקנות על-ידה בעניין זה מבלי לשמעו הינה ליקוי משמעותי בהחלטת הוועדה.

106. עוד יצוין בהקשר זה, כי כעולה מהחלטת הוועדה, בפני חברי הוועדה המסווגים עמדו מספר מסמכים סודיים המתייחסים לבדיקות שנערכו על ידי הגורמים המוסמכים בצבא קודם למעצרו של אלמקייס. חלק מחברי הוועדה לא עיינו במסמכים קודם לכתובת החלטתם (בשל סיווגם), אך כעולה מהחלטת הוועדה הם שמעו התייחסות אליהם מפי יו"ר הוועדה, ובהחלטתם ציינו כי "במהלך הדיונים ציין יו"ר הוועדה כי המסמך האחר שהוגדר "סודי" של ראש מחב"ם אל"מ ג' הגיע לידי משני מקורות – שב"כ ומחב"ם, כאשר אף אחד מההעתיקים של המסמך, הנושאים שניהם אותו תאריך, איננו חתום בידי המחבר. הי"ר מצא הבדל אחד בין שני המסמכים, כאשר במסמך האחד נאמר בסוף אחד המשפטים "אוגדה 210" ובאחר – "האוגדות". לדעת שלושת החברים הח"מ סביר שההבדל נובע מכך שהאחד הוא טיוטה שתוקנה בהגהה. מכיוון שאף לא אחד מהם נושא את חתימת המחבר אין לדעת מי מהם, אם בכלל, הוא הנוסח הסופי. בכל מקרה, ההבדל בנוסח לא נראה לאף אחד מחברי הוועדה כבעל משמעות מהותית" (בעמ' 1 להחלטת הוועדה).

התייחסות נוספת נכללה במסגרת התייחסות ראש מחב"ם, כפי שהובאה בהחלטת הוועדה, כדלקמן: "בתשובה לשאלת הי"ר מדוע אוגדה 210 נזכרת רק במסמך מ-21/5 אך לא במסמך המאוחר יותר מ-22/8, השיב ראש מחב"ם כי העבירה של רס"ן צור, כשביקש ליזום את העברת המסרים היא חריגה די מינורית. הקישור בינה לבין המידעים המאוד מאוד מסווגים שהועברו לאלמקייס מהיחידה האחרת, שלא היה לה כל קשר עם אוגדה 210, הוא קישור מאוד רופף. חייל מאותה יחידה ישב שנתיים בכלא בגין העבירה שעבר מול אלמקייס. יש איש מילואים אחר שרק לפני חודש חתמו איתו הסדר טיעון, שהוא העביר מידעים מאוד מסווגים לאלמקייס."

בשל סיווגם של המסמכים לא ניתן להתייחס לתכנם בתגובה גלויה זו, אולם יצוין כי התייחסות לפערים ביניהם מצויה בחוות דעתו הסודית של יו"ר הוועדה, אשר ראה את הדברים באופן שונה משלושת חברי הוועדה (בסעיף 10 לחוות הדעת).

107. **שנית**, בקביעותיה בעניין התנהלותו של גופמן לאחר מעצרו של אלמקייס, **התבססה הוועדה על חומרים שכלל לא היו בפניה**.

108. כך, הוועדה קבעה כי "אין אמת בטענה שאלוף גופמן שיקר **בחקירה**, הכחיש את מעשיו, שינה גרסאות או הפקיר את אלמקייס. כפי שעולה מהחומרים שנמסרו לוועדה, גרסתו של אלוף גופמן הייתה גירסה עקבית בכל השלבים, מראשית החקירות ועד שנמסרה לוועדה. דברי אלוף גופמן, שכאשר ביקש לדעת את זהות הבלוגר לאחר המעצר של אלמקייס, נאמר לו שאסור לו לדעת את הפרטים בשל החקירות האחרות, החמורות בעניין המסמכים המסווגים שנמסרו לידי אלמקייס, התקבלו על דעתנו. לח"מ ברור **שלאחר שגופמן נחקר בפרשה זאת**, אסור היה לו לקבל פרטים שלא היו ידועים לו קודם לכן וגם לא ליצור קשר עם אלמקייס, מחשש לשיבוש חקירה" (בסעיף 5 לסיכום ומסקנות).

עוד הביאה הוועדה גם מדבריו של גופמן לפיהם, בין היתר, "על חלקו בפרשה קיבל אחריות מלאה. **הוא תוחקר על ידי הגורמים המוסמכים בצה"ל**. לדבריו כמה חודשים אחר כך קיבל **סיכום פצ"רית** [יפעת תומר-ירושלמי] שמנחה לטפל בו משמעתית. אלוף אמיר ברעם, מפקד הפיקוד וכיום מנכ"ל משרד הביטחון, קרא לו למשרד, לא שפט אותו, נזף בו בהערה פיקודית והתרה בו שלא יעשה את זה יותר" (בעמ' 11 להחלטת הוועדה).

109. אולם, הגם שהוועדה התייחסה לדברים שאמר גופמן ב"חקירה" או ב"תחקור", כלל לא עמדו בפניה אותם מסמכים שכעולה מהחלטתה כוללים דברים שאמר גופמן באותו תחקור או חקירה. כעולה מהחלטת הוועדה, בפניה עמד מסמך מיום 15.8.22, שכאמור בהחלטתה הוצג בפני חברי הוועדה שאינם מסווגים כשהוא מושחר וסיווגו שונה למוגבל, ובהמשך לאחר הגשת העתירות הוצג בפניהם באופן מלא. **מכל מקום, הוא אינו כולל חקירה או תחקור של גופמן עצמו**, אלא דברים שאמר גופמן בהמשך לחקירתו של צור במחב"מ, שהובאו בעיקרם בהחלטת הוועדה, ולפיהם "תא"ל גופמן התקשר, זמן קצר לאחר סיום החקירה של רס"ן צור ביום רביעי, 10/8/22, כדי להבהיר שאישר לקצין ליצור קשר עם בלוגרים שעוסקים בסוריה כדי לאסוף מידע וכן לצורך השפעה. לדבריו בהיעדר מענה אחר לצורכי האוגדה, הוא ביקש מרס"ן צור לפעול מול בלוגרים בנושא. תא"ל גופמן הוסיף שרס"ן צור הוא קצין מצוין שעושה עבודה מצוינת והוא ביקש לא לפגוע בו." כך גם, לא עמד בפני הוועדה "סיכום פצ"רית" שהוזכר בדבריו של גופמן. מכל מקום, הדברים אינם מסבירים מדוע המידע לא נמסר לגורמי אכיפת החוק.

בהקשר זה יוער, כפי שעולה מהדברים שהובאו בהחלטת הוועדה ונמסרו לה, כי גם ההערה הפיקודית שניתנה לגופמן על-ידי אלוף פיקוד צפון דאז לא נרשמה בתיקו האישי ולא תועדה.

110. הנה כי כן, הוועדה ביססה מסקנה מרכזית בהחלטתה בהתבסס על תשתית עובדתית חסרה, ומבלי שהוצגו בפניה מסמכים תומכים. חוסרים אלו בתשתית העובדתית לכל הפחות משליכים על המשקל שניתן לייחס לקביעת הוועדה לפיה קיבלה באופן מלא את גרסתו העובדתית של גופמן ביחס להתנהלותו לאחר מעצרו של אלמקייס.

111. **שלישית**, קביעותיה האמורות של הוועדה ביחס להתנהלותו של גופמן לאחר המעצר, עליהן חזרה הוועדה גם בתוספת והבהרה מטעמה, מעוררות קשיים נוספים במובנים שונים.
112. כך, במסגרת התוספת והבהרה שבה הוועדה וקבעה כי "טענתו של יו"ר הוועדה כי היה על אלוף גופמן ליזום פעולות נוספות כדי ליצור קשר עם אלמקייס ולסייע לו לאחר מעצרו, על אף שבמפורש נאמר לו שלא יעשה כן, אינה מתקבלת על דעת הח"מ. כפי שציינו בהחלטתנו (בסעיף 6.2), אלוף גופמן ניסה בשני שלבים שונים לברר פרטים על הבלוגר: בשלב הראשון – "במהלך התחקיר הוא [גופמן] שאל לזהות הבלוגר ונמסר לו שאיננו רשאי לקבל פרטים עליו בשל קיומן של חקירות מקבילות על אותו בלוגר, במיוחד אירוע מול יחידה אחרת שלא היה לה שום קשר לאוגדה 210, אשר בגללו נפתח התחקיר, לא בשל הכתבות שכבר פורסמו, אשר צור העביר לאלמקייס באישורו של גופמן". בשלב מאוחר יותר – "באשר לפרטים הנוגעים לזהותו של אלמקייס, למעצרו, למשך החזקתו ולמשיכת כתב האישום על ידי הפרקליטות, כל אלה נודעו לו [לגופמן] לאחר כשנתיים עם פרסום הפרשה בתקשורת. באותו שלב הוא חשב לנסוע לפגוע את אלמקייס אך התקשרו אליו מלשכת הרמטכ"ל והמליצו לו שלא ייפגש איתו". כלומר אלוף גופמן דווקא התעניין בשלב הראשון ולאחר הפרסום אף הביע את רצונו לסייע וליצור קשר." (בסעיף 2 לתוספת והבהרה).
113. תחילה, כעולה מהחלטתה, הוועדה קיבלה כאמור את גרסתו של גופמן שלפיה שאל והתעניין במסגרת התחקיר בעניינו של ה"בלוגר" ונמסר לו שאינו רשאי לקבל פרטים ושלא ליצור עמו קשר; אולם, לא עולה מן החומר מי הגורם שאמר לו כך, וראש מתב"ם שהופיע בפני הוועדה לא נשאל על כך בצורה ישירה ומפורשת. עוד יוער כי בסיכום תחקיר המחב"מ מיום 15.8.22, שבו תועדו דבריו של גופמן מיום 10.8.22 בשיחה עם מי שניהל את חקירת המחב"מ בתום חקירתו של צור והובאו לעיל מתוך החלטת הוועדה, אין זכר לדברים אלה. בכל מקרה כאמור, אין בכך מענה לשאלה מדוע הדברים לא דווחו לגורמי אכיפת החוק שטיפלו בנושא.
114. מעבר לכך, מהחומרים שהיו בפני הוועדה עולה כי אלמקייס נעצר ביום 24.5.22 וכי ביום 13.6.22 הוגש נגדו כתב אישום עם בקשה למעצרו עד תום ההליכים, ואילו חקירת המחב"מ בנושא החלה בתחילת אוגוסט 2022; דהיינו, בכל הנוגע לנקיטה בפעולות דיווח מצד גופמן בפרק זמן מהותי זה – ברובו הוחזק אלמקייס במעצר מלא ואף הוגש נגדו כתב אישום במהלכו – **לכל הפחות נדרש היה בירור נוסף למול גופמן**.
- הוועדה ציינה כמובא לעיל כי "מהחומרים עולה שרס"ן צור הדגיש כי, לאחר מעצרו של אלמקייס, הוא דיווח על הקשר שהיה לו איתו ביוזמתו למפקדין ולקב"ט האוגדה. עוד ציין כי הוא מחויב לתפקידו ומעולם לא העביר מידע מסווג לאדם שאינו מורשה, הוא יודע שנשאלים על כך בפולגרף. הקשר שלו עם אלמקייס היה ביידע ובאישור של מפקד האוגדה גופמן" (בעמ' 15 להחלטה; ראו גם בסעיף יח(5) למסמך מיום 15.8.22). ואולם, בהקשר זה, הוועדה לא התייחסה לדברים שנאמרו בפניה על ידי רס"ן צור (תמליל דבריו מיום 22.3.26, בעמ' 6-7 שהינו חסוי בהתאם להחלטת הוועדה) ולהתייחסות לשאלת הידיעה על מעצרו של אלמקייס, אליהם התייחס יו"ר הוועדה בהחלטתו הסודית (בפס' 13).

115. זאת ועוד, יוזכר כי בתמצית חוות דעתו הגלויה ציין יו"ר הוועדה כי "אני בספק אם תא"ל גופמן לא ידע על המעצר זמן קצר לאחר שקרה" (הגם שלצורך הדיון הניח שידע זמן רב לאחר מכך); וכי "אין ספק שהאוגדה ידעה על המעצר זמן קצר לאחר שבוצע. ברור ופשוט שהאוגדה הייתה חייבת להודיע לגורמי צה"ל שביקשו את המעצר כי אלמקייס קיבל חומר מהאוגדה לשם הפצתו." (בסעיף 6).
116. כאמור לעיל, נשוב ונציין כי בכל הנוגע לקביעת ממצאים על בסיס תשתית עובדתית, ישנו יתרון מובהק ליו"ר הוועדה, בשים לב לניסיונו רב השנים כשופט ומומחיותו בקביעת ממצאי עובדה ומהימנות; ולעמדת היועצת המשפטית לממשלה, נדרש היה לתת משקל בכורה לקביעות העובדתיות של יו"ר הוועדה.
117. **רביעית**, הוועדה לא התייחסה לייחודיות של נשוא החלטתה, על רקע מאפייני הייחודיים של הארגון בו מדובר והעובדה שתפקיד ראש המוסד הוא היחיד מבין ראשי הארגונים בהם דנה הוועדה שעומד בראש ארגון שאין חוק המסדיר את פעילותו.
118. אשר על כן, גם בהיבטים אלו כשלה הוועדה בביסוס מסקנותיה.
119. בטרם סיום חלק זה, ובטרם נדרש לפגמים שנפלו במסקנתה הנורמטיבית של הוועדה, נשוב ונדגיש כי כעולה מן החומר, גופמן הנחה לעשות שימוש בגורמים הפעילים ברשתות החברתיות לצורכי איסוף מידע והשפעה; היה מודע להפעלתו של אלמקייס ואישר אותה שלא בסמכות ושלא דרך גופי המודיעין המוסמכים; יו"ר הוועדה קבע כי "אני בספק שתא"ל גופמן לא ידע שהאוגדה הפעילה קטין" (הגם שלצורך הדיון יצא מנקודת מבט מקלה לפיה לא ידע זאת); ואף הטיל ספק בכך שגופמן לא ידע על המעצר זמן קצר לאחר שקרה (הגם שלצורך קביעותיו הניח שידע זמן רב לאחר מכך). כאמור לעיל, בחומר החסוי ישנן התייחסויות רלוונטיות לשאלת המודעות להפעלה, הליכי אישורה ונתונים עובדתיים רלוונטיים נוספים שלא ניתן לחשוף אותם במסגרת תגובה גלויה זו.
120. סיכומו של דבר, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, הפגמים המהותיים שנפלו בהליך שקיימה הוועדה, בתשתית העובדתית שעמדה בפניה ובמסקנות שגיבשה על בסיסה, ובפרט אי-מתן משקל הולם גם לייחודיות התפקיד מבין שבעת התפקידים הבכירים בהם דנה הוועדה, יורדים לשורש ההליך ושומטים את הקרקע תחת החלטת הוועדה, כך שראש הממשלה לא יכול היה להסתמך עליה, בכל הנוגע להיבטי טוהר המידות בהחלטתו בעניין מינויו של גופמן לתפקיד ראש המוסד; **ודי בכך כדי להביא לביטולה של החלטת ראש הממשלה מושא העתירות.**
121. מכאן נעבור לפגמים שנפלו במסקנה הנורמטיבית של הוועדה.

ד.2.2. הפגמים בהחלטת הוועדה במישור הנורמטיבי

122. החלטת הוועדה, בדעת הרוב, התמקדה בשאלת המודעות והמעורבות האישית של גופמן בהשתלשלות העניינים – שלב ההפעלה, הבדיקה של גורמי צה"ל טרם מעצרו של אלמקייס וההתנהלות של גופמן לאחר מעצרו. בהתאם למסקנותיה בהיבטים אלו שהובאו לעיל מצאה הוועדה "שלא נפל דופי בטוהר מידותיו של המועמד תא"ל רומן גופמן ואין בידי הוועדה שום ממצא שאמור לפסול אותו מלכהן כראש המוסד" (בעמ' 1 להחלטת הוועדה).

123. תחילה, כמפורט לעיל, נשוב ונציין כי בכל הנוגע לסוגיית מתן התשובה לבדיקה שנערכה על-ידי גורמי צה"ל קודם למעצרו של אלמקייס באשר לאפשרות שהוא הופעל על-ידי גורמי צה"ל, ובכלל זה אוגדה 210, בניגוד לקביעת הוועדה שלא מצאה פגם בהתנהלותו של גופמן בהיבט זה, יו"ר הוועדה קבע כי "האוגדה וספציפית תא"ל גופמן שנשאלו שאלה קונקרטיים לא השיבו תשובה מדויקת וזה תיאור עדין. ברור ופשוט שמדובר בפגם משמעותי מבחינת "טוהר המידות" בענייניו של האלוף גופמן" (סעיף 4 לתמצית חוות הדעת הגלויה; סעיפים 11 ו-19 לחוות הדעת הסודית).

כאמור לעיל, בעניין זה לכל הפחות לא העניקה הוועדה את המשקל הנדרש לדברים שעלו בפניה אליהם התייחס יו"ר הוועדה בחוות דעתו הסודית, אשר לא זכו לבחינה ראויה על-ידה. לפיכך, הוועדה כלל לא דנה במשמעות, מבחינת היבטי טוהר המידות, של תשובתו השלילית של גופמן לשאלה שהופנתה אליו בעניין הפעלת אלמקייס (גם אם השיחה במסגרתה הועלתה השאלה היתה "לא איכותית" או "כללית").

124. בהתאם, למצער, בהיבט זה, נפל פגם בפעולה ישירה של גופמן עצמו, כך שגם לפי הרף הנורמטיבי שעולה כביכול מהחלטת הוועדה היה מקום להמליץ שלא למנותו לתפקיד.

בהקשר זה, נשוב ונדגיש כי בניגוד להחלטת הרוב, יו"ר הוועדה הביע ספק ביחס לאי-מודעתו של גופמן להיבטים אחרים הנוגעים לפרשת הפעלת אלמקייס. כך, ביחס לקטינותו של אלמקייס, ציין יו"ר הוועדה כי "אני בספק שתא"ל גופמן לא ידע שהאוגדה הפעילה קטין" (וראו גם: בסעיף 18 לחוות הדעת הסודית). כך גם, ביחס לידיעתו של גופמן על מעצרו של אלמקייס בזמן אמת ציין יו"ר הוועדה, כי "אני בספק אם תא"ל גופמן לא ידע על המעצר זמן קצר לאחר שבוצע"; וכמפורט לעיל בהרחבה, קביעות הוועדה בעניין זה מעוררות קשיים ואינן מבוססות דיו.

125. מכל מקום, נסיבותיו הייחודיות של המקרה דנו, ובפרט חומרתם וחריגותם של האירועים הנוגעים להפעלת הנער אלמקייס; מהותו, בכירותו ומאפייניו הייחודיים של תפקיד ראש המוסד ושל הארגון שהוא עומד בראשו - ארגון הפועל בחשאיות גמורה, הרחק מעין הציבור וללא חוק המסדיר את פעילותו; והשמירה על אמון הציבור במערכות השלטון – מחייבים את בחינת טוהר המידות של גופמן בהתאם לרף הנורמטיבי שהוצב בחוות דעת המיעוט של יו"ר הוועדה; וקבלת מסקנתו של יו"ר הוועדה לפיה נפלו פגמים של טוהר המידות להם אחראי גופמן מכוח אחריותו הפיקודית כמפקד אוגדה.

כאמור לעיל, מדובר בתפקיד היחיד מבין התפקידים בהם דנה הוועדה שעניינו במי שעומד בראש גוף שאין חוק המסדיר את פעילותו.

בהתאם לאמור, די בכך שהוועדה לא בחנה את מועמדותו של גופמן בהתאם לרף נורמטיבי זה, כדי לפגום במסקנתה הנורמטיבית בעניין טוהר מידותיו ביחס לתפקיד ראש המוסד.

הדברים נכונים ביתר שאת, מקום שבו מסקנתה של הוועדה לפיה לא נפל פגם בטוהר המידות של גופמן נשענה כאמור על תשתית עובדתית חסרה, כמפורט לעיל בהרחבה.

126. נתייחס להלן לשני ההיבטים המהותיים בעניין אחריותו הפיקודית של גופמן, כפי שעלו בחוות דעת המיעוט: הפעלת קטין ישראלי על-ידי האוגדה עליה פיקד גופמן; ואי הדיווח מצד האוגדה לגורמים שביקשו את מעצרו של אלמקייס לאחר המעצר כי אלמקייס קיבל חומר מהאוגדה לשם הפצתו לגורמי אויב.

127. אשר להיבט הראשון. כאמור לעיל, וכעולה מהחלטת הוועדה, תחילת השתלשלות העניינים באישור שנתן גופמן כמפקד האוגדה להפעלה של אזרח ישראלי (אלמקייס) על-ידי האוגדה עליה פיקד, וזאת בהעדר סמכות ליתן אישור כאמור. הוועדה הסתפקה כאמור בקביעה שגופמן לא היה מודע לכך שאלמקייס היה קטין בעת ההפעלה, ולא בחנה את אחריותו לכך. יו"ר הוועדה אמנם לא ראה בעצם אישור הפעלה בניגוד לכללים משום פגם בטוהר המידות, אולם קבע כי "שונים הדברים לגבי הפעלתו של קטין על ידי האוגדה. (...) מפקדה של אוגדה אחראי למעשיה ולמחדליה של האוגדה. מאחר שהפעלתו של אזרח ישראלי קטין הינה פגם חמור ביותר מהיבט ערכי-מוסרי, הרי מדובר בפגם מבחינת "טוהר המידות" שיש לייחסו לתא"ל גופמן, אף שמניח אני שלא ידע עובדה זו."

בהקשר זה יצוין כי יו"ר הוועדה התייחס בחוות דעתו הסודית (בפס' 14) גם לדברים שנאמרו בפני הוועדה על-ידי הרמטכ"ל (תמליל דבריו מיום 24.12.25), וכן ראש המוסד המכהן (תמליל דבריו מיום 24.12.25 ומיום 22.3.26), אשר לא קיבלו משקל מספק במסגרת החלטת הוועדה. כמו כן, הוועדה אמנם התייחסה לדברים שאמר הרמטכ"ל בפניה, ואולם בעניין זה קיימים פערים בין האמור בהחלטת הוועדה למתועד בתמלילים.

כן נוסף ונציין כי קביעת הוועדה לפיה "לאלמקייס לא היה בשום שלב קשר ישיר עם אלוף רומן גופמן" אינה גורעת מן המסקנה המתחייבת בהקשר שלפנינו.

128. עוד יודגש כי בנסיבות העניין קיימת זיקה בין מהות הפגם – הפעלה ללא אישור של אזרח קטין, לבין אופי התפקיד אותו מיועד גופמן למלא שעניינו בעולם המודיעיני, לרבות הפעלת סוכנים; וגם בכך יש כדי להשליך על כשרותו הערכית-נורמטיבית למלאו (ראו והשוו: עניין שריד).

129. אשר להיבט השני. הוועדה קיבלה כאמור את גרסת גופמן כי כאשר ביקש לדעת את זהות "הבלוגר" לאחר המעצר נאמר לו כי אסור לו לדעת את הפרטים בשל החקירות האחרות בעניין מסמכים מסווגים שנמסרו לידיו של אלמקייס, ומצאה שלא נפל פגם בהתנהלותו. כמפורט לעיל, מסקנתה זו מעוררת שורה של קשיים, ומכל מקום, הוועדה לא התייחסה למודעות של האוגדה למעצר, ולא התייחסה כאמור לאחריותו של גופמן בהיבט זה.

יו"ר הוועדה שבחן היבט זה קבע כי "אין ספק שהאוגדה ידעה על המעצר זמן קצר לאחר שקרה. ברור ופשוט שהאוגדה הייתה חייבת להודיע לגורמי צה"ל שביקשו את המעצר כי אלמקייס קיבל חומר מהאוגדה לשם הפצתו. אין זה משנה כלל שאלמקייס קיבל חומר רב מאנשי צה"ל אחרים. המעצר הינו נתון מאוד משמעותי. תא"ל גופמן אחראי באופן מובהק לכך שהאוגדה לא פנתה לגורמים שביקשו שיוצא צו מעצר ולא הודיעה להם שאלמקייס קיבל חומר ממנה לשם הפצתו לגורמי אויב. בנסיבות העניין אין זה משנה שתא"ל גופמן עצמו לא ידע (וספק שכך הוא) על המעצר זמן קצר לאחר שבוצע. עצם אחריותו מובילה לקביעה שהוא נגוע בפגם גם בעניין זה מבחינת "טוהר המידות".

130. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, חומרת האירועים צריכה להיבחן גם כמכלול אחד שלם, הנפרש מהפעלה של קטיין על-ידי האוגדה ללא אישור, מתן תשובה לא מדויקת (וכלשונו של יו"ר הוועדה "וזה **תיאור עדין**") לתא"ל פ' שפנה לגופמן כדי לברר את הנושא טרם מעצרו וחקירתו של אלמקייס ועד למצב של אי-נקיטת פעולה מצד האוגדה לאחר מעצרו, הגם שהדבר היה בידיעתה. מדובר ברצף של פעולות ומחדלים שמבטאים כשל ערכי חמור של חריגה מנהלים, מתן תשובה שאינה מדויקת והימנעות מפעולה מתבקשת לאחר מעצרו של אלמקייס. השילוב בין הכשל הערכי הבולט שעולה מפעולותיו ומחדליו של גופמן שנשא בתפקיד פיקודי בכיר והעדר מימוש האחריות הפיקודית, לכל הפחות באמצעות נקיטה בפעולות של בקרה ומעקב, לבטח בתחום שחורג מפעולתה הרגילה של אוגדה בצה"ל – **מצדיקים ואף מחייבים את אימוצה של הקביעה הנורמטיבית בחוות דעת יו"ר הוועדה לפיה נפלי דופי בטוהר המידות מכוח אחריותו של גופמן כמפקד האוגדה.**

131. הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח מהות תפקיד ראש המוסד – אחד התפקידים הרגישים ביותר במדינה, ומאפייניו הייחודיים כמי שעומד בראשות ארגון מודיעין שכל פעולתו חשאית, נסתרת מהעין הציבורית, אינה נתונה לפיקוח הציבור ומטבע הדברים האפשרות לביקורת שיפוטית עליה היא מוגבלת ביותר.

132. נוכח כל האמור לעיל, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, **מדובר בענייננו בפגמים של טוהר מידות היורדים לשורש המינוי לתפקיד ראש המוסד.**

בנסיבות אלה, ומשלא ניתן לפגמים בטוהר המידות של גופמן המשקל הנדרש, החלטת ראש הממשלה למנות את גופמן לתפקיד ראש המוסד לוקה בחוסר סבירות קיצוני ובולט, היא אינה יכולה לעמוד מבחינה משפטית ודינה להתבטל.

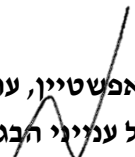
133. בסיומם של דברים, לאחר החלטת ראש הממשלה היו פרסומים שלפיהם לכאורה גופמן יצר קשר עם מעורבים בפרשה טרם הם הופיעו בפני הוועדה. למען ניקיון הדעת ראוי שגופמן יתייחס לטענות אלה.

ה. סוף דבר

134. עמדת היועצת המשפטית לממשלה נסמכה בין היתר על חומרים חסויים, הן מכוח חסיון המידע והן מכוח החלטת הוועדה לחסות את תמלילי הדברים של הגורמים שהופיעו בפניה, דבר שנאמר לאותם גורמים טרם שמסרו את דבריהם. חלק מהחומר החסוי נאסף קרוב יותר לזמן אמת, כארבע שנים לפני שהועלתה מועמדתו של גופמן לתפקיד ראש המוסד ומטבע הדברים נדרש לתת לו משקל מתאים בהבנת הדברים. לכן יש פער בין מלוא החומר שעמד בפני היועצת המשפטית לממשלה בעת שגיבשה את עמדתה ביחס לעתירות, לבין התשתית העובדתית הנפרשת בפני בית המשפט הנכבד במסגרת תגובה גלויה זו. לצורך הביקורת השיפוטית על החלטת ראש הממשלה למנות את גופמן לראש המוסד חיוני שבית המשפט הנכבד יראה את מכלול החומר, הגלוי והחסוי.
135. פרשת הפעלת אלמקייס מטילה צל כבד על טוהר המידות של גופמן וממילא על מינויו לתפקיד ראש המוסד.
136. מבין שבעת התפקידים בהם דנה הוועדה, מדובר בתפקיד היחיד שאין חוק המסדיר את פעילות הארגון בראשו הוא עומד. עובדה זו מחייבת כאמור את הוועדה בזהירות והקפדה יתרה.
137. בהחלטת הוועדה נפלו פגמים מהותיים, במישור ההליך, בתשתית העובדתית עליה נסמכה הוועדה ובמסקנות שגיבשה על בסיסה. הוועדה לא ערכה בירור עובדתי מספק וממצה על פני הדברים, החלטתה חסרה, וראש הממשלה לא יכול היה להסתמך על המלצתה. מעבר לכך, נפלו פגמים מהותיים גם במסקנתה הנורמטיבית.
138. בנסיבות אלה, ונוכח הפגמים בטוהר המידות של גופמן עליהם עמד יו"ר הוועדה בחוות דעתו – אין מנוס מהתערבותו של בית המשפט הנכבד בהחלטת ראש הממשלה בעניין מינויו של גופמן לראשות המוסד וקבלת העתירות.

היום, כ"ג באייר תשפ"ו

10 במאי 2026

עמרי אפשטיין, עו"ד
ממונה על ענייני הבג"צים
בפרקליטות המדינה

דניאל מארקס, עו"ד
ממונה במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה